

Βρυξέλλες, 18.10.2023
COM(2023) 641 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σχετικά με τον οδικό χάρτη για την καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών και του
οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το εμπόριο ναρκωτικών που ενορχηστρώνεται από το οργανωμένο έγκλημα είναι μία **από τις σημαντικότερες απειλές για την ασφάλεια που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη, και η κατάσταση κλιμακώνεται**: αυτό αποδεικνύεται σαφώς από την άνευ προηγουμένου αύξηση των παράνομων ναρκωτικών που διατίθενται στην Ευρώπη, ιδίως της κοκαΐνης από τη Νότια Αμερική.

Τον Αύγουστο του 2023 χρειάστηκαν μόλις 2 εβδομάδες για να καταρριφθεί το ρεκόρ των 8 τόνων κοκαΐνης που είχαν κατασχεθεί στο Ρότερνταμ (Κάτω Χώρες) με την κατάσχεση 9,5 τόνων ναρκωτικών στο λιμάνι Algeciras (Ισπανία). Υπάρχει επίσης αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με την παραγωγή και τη διάδοση συνθετικών ναρκωτικών στην Ευρώπη, τα οποία διακινούνται σε παγκόσμιο επίπεδο. Μια κοινή ανάλυση της Ευρωπόλ και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΠΝΤ) κατέδειξε ότι **το λαθρεμπόριο ναρκωτικών αποτελεί μία από τις κύριες κερδοσκοπικές δραστηριότητες** του οργανωμένου εγκλήματος, η οποία εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύει περίπου το ένα πέμπτο των παγκόσμιων προϊόντων εγκλήματος¹.

Στις προσπάθειές τους να αποκομίσουν μεγάλα κέρδη, τα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν ακραία βία, διαφθορά και εκφοβισμό². Διαθέτουν επίσης εξαιρετικές ικανότητες να κάνουν διασυνδέσεις και να αποκρύπτουν τα σχέδιά τους, όπως φάνηκε από την εξάρθρωση των κυκλωμάτων που χρησιμοποιούσαν κρυπτογραφημένα εργαλεία επικοινωνίας όπως το EncroChat, η οποία οδήγησε σε τουλάχιστον **6 558 συλλήψεις παγκοσμίως**³. Τα οικονομικά και χρηματοπιστωτικά εγκλήματα είναι καίριας σημασίας για τη στήριξη όλων των εγκληματικών δραστηριοτήτων, και η διαφθορά είναι καθοριστικής σημασίας για τα εγκληματικά δίκτυα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπόλ, το 60 % των εγκληματικών δικτύων που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ χρησιμοποιούν μεθόδους διαφθοράς για την επίτευξη των παράνομων στόχων τους. **Περίπου 4,1 δισ. EUR περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης** κατασχέθηκαν κατά μέσο όρο ετησίως το 2020 και το 2021 στα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτό αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, αλλά εξακολουθεί να παραμένει κάτω από το 2 % των εκτιμώμενων ετήσιων εσόδων από το οργανωμένο έγκλημα⁴. Αυτά τα τεράστια έσοδα που προκύπτουν από παράνομες δραστηριότητες χρησιμοποιούνται για άλλες εγκληματικές δραστηριότητες και νομιμοποιούνται από επαγγελματικά συνδικάτα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Στη συνέχεια, τα έσοδα επενδύονται για τη διεύθυνση στη νόμιμη οικονομία, η οποία έχει εκτεταμένες και αποσταθεροποιητικές συνέπειες για την κοινωνία, το κράτος δικαίου και την εμπιστοσύνη στις δημόσιες αρχές.

Ως ιδιαίτερα ορατή συνέπεια αυτής της απειλής, η παγκόσμια εμβέλεια των εγκληματιών και η επιρροή τους στις αλυσίδες εφοδιασμού της διακίνησης ναρκωτικών έχουν οδηγήσει σε κύμα

¹ https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets_en

² <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/socta-report>

³ <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/dismantling-encrypted-criminal-encrochat-communications-leads-to-over-6-500-arrests-and-close-to-eur-900-million-seized>

⁴ [The Other Side of the Coin: An Analysis of Financial and Economic Crime |](#)

βίας στους δρόμους. Τα πολλά θύματα δεν είναι μόνο μέλη των αντίπαλων συμμοριών, αλλά και αθώοι άνθρωποι. Μέσα στο 2023 ένα από τα θύματα ήταν ένα 11χρονο κορίτσι στην Αμβέρσα (Βέλγιο) τον Ιανουάριο, ένα αγόρι ηλικίας 10 ετών τον Αύγουστο στη Nîmes (Γαλλία) και ένα αγόρι ηλικίας 13 ετών τον Σεπτέμβριο στη Στοκχόλμη (Σουηδία), **όλα έχασαν τη ζωή τους** λόγω της βίας που σχετίζεται με τα ναρκωτικά. Επιπλέον, εκτιμάται ότι 6 200 άτομα στην ΕΕ έχασαν τη ζωή τους από υπερβολική δόση ναρκωτικών το 2021⁵.

Το μέγεθος της απειλής και η παγκόσμια εμβέλεια της απαιτούν **ισχυρή και βιώσιμη δράση σε** ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει έναν χάρτη πορείας της ΕΕ για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος. Ο χάρτης πορείας καθορίζει 17 δράσεις σε τέσσερις τομείς προτεραιότητας: ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης με μια ευρωπαϊκή συμμαχία λιμένων, εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων, αύξηση των προσπαθειών πρόληψης και ενίσχυση της συνεργασίας με διεθνείς εταίρους. Οι δράσεις αυτές πρόκειται να υλοποιηθούν το 2024 και το 2025.

2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΕ

Η **στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος για την περίοδο 2021-2025⁶** και η **στρατηγική και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2021-2025⁷** («οι στρατηγικές της ΕΕ») καθορίζουν ολιστικές πολιτικές της ΕΕ για την αντιμετώπιση αυτών των απειλών βάσει κοινής δράσης της ΕΕ και των κρατών μελών.

Η ΕΕ εφαρμόζει επί του παρόντος τις στρατηγικές αυτές και θα συνεχίσει να εργάζεται για την επίτευξη των στόχων τους, όπως επισημαίνεται στην έκτη έκθεση προόδου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας⁸. Η στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος συμβάλλει στην εντατικοποίηση των συλλογικών προσπαθειών της ΕΕ για την καταπολέμηση των εγκληματικών δικτύων. Ταυτόχρονα, με τη στρατηγική και το σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά, η ΕΕ καθόρισε τις εργασίες για μια ισορροπημένη και πολυτομεακή προσέγγιση που αποσκοπεί στη μείωση του εφοδιασμού με ναρκωτικά μέσω της βελτίωσης της ασφάλειας, της μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών με υπηρεσίες πρόληψης, θεραπείας και φροντίδας και μέσω της αντιμετώπισης των βλαβών που προκαλούνται από τα ναρκωτικά. Όπως ορίζεται στη στρατηγική, το 2024, η Επιτροπή θα δρομολογήσει εξωτερική αξιολόγηση της εφαρμογής της στρατηγικής για τα ναρκωτικά με στόχο την υποβολή της έκθεσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την άνοιξη του 2025.

Όσον αφορά τις **πρωτοβουλίες πολιτικής**, η Επιτροπή έχει υποβάλει **διάφορες νομοθετικές προτάσεις** ενίσχυσης της νομοθεσίας της ΕΕ για την καταπολέμηση των εγκληματικών δικτύων. Αυτό περιλαμβάνει την ενίσχυση της οδηγίας για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών

⁵Ευρωπαϊκή έκθεση για τα ναρκωτικά 2023, ΕΚΠΝΤ, https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023/drug-induced-deaths_en

⁶ COM(2021) 170 final.

⁷ COM(2020) 606 final.

⁸ COM/2023/ [να συμπεριληφθεί η ακριβής παραπομπή μόλις είναι διαθέσιμη].

στοιχείων⁹, την τροποποίηση της οδηγίας 2019/1153, η οποία επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να έχουν πρόσβαση σε κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών και διευκολύνει τις χρηματοοικονομικές έρευνες¹⁰, και μια δέσμη μέτρων για την ενίσχυση των κανόνων της ΕΕ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες¹¹. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης πρόταση για τη μεταρρύθμιση της τελωνειακής ένωσης της ΕΕ¹². Αυτό θα ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα των τελωνείων να σταματήσουν την είσοδο μη ασφαλών ή παράνομων εμπορευμάτων στην ΕΕ και θα βελτιώσει σημαντικά τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου. Επιπλέον, η Επιτροπή πρότεινε την ενίσχυση των κανόνων της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς τον Μάιο του 2023¹³.

Οι ικανότητες επιβολής του νόμου αυξήθηκαν με την ενίσχυση της εντολής της Ευρωπαϊκής¹⁴, την πρόταση για έναν κώδικα αστυνομικής συνεργασίας, η οποία οδήγησε σε συστάσεις για την επιχειρησιακή αστυνομική συνεργασία¹⁵ και την έκδοση της οδηγίας για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου¹⁶. Η προτεινόμενη αναθεώρηση του κανονισμού Prüm θα συμβάλει περαιτέρω στις προσπάθειες αυτές¹⁷.

Τα τελευταία χρόνια η δικαστική αντίδραση της ΕΕ βελτιώθηκε επίσης: η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO)¹⁸ ιδρύθηκε ως ανεξάρτητη εισαγγελική αρχή, αρμόδια για τη διερεύνηση, τη δίωξη και την παραπομπή στη δικαιοσύνη εγκλημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία είναι επίσης αρμόδια για αξιόποινες πράξεις που αφορούν τη συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, εάν η εγκληματική δραστηριότητα μιας τέτοιας οργάνωσης επικεντρώνεται στη διάπραξη αξιόποινων πράξεων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Επιπλέον, για να καταστεί ευκολότερη και ταχύτερη η πρόσβαση των αστυνομικών και δικαστικών αρχών στις πληροφορίες που χρειάζονται, η ΕΕ ενέκρινε δέσμη μέτρων για τη διασυννοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία¹⁹.

---

⁹ COM(2022) 245 final.

¹⁰ COM(2021) 429 final.

¹¹ COM/2021/421 final, COM/2021/420 final, COM/2021/423 final και κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και περί κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1781/2006 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 1).

¹² COM(2023) 257 final.

¹³ COM(2023) 234 final.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπαϊκή) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016).

¹⁵ COM(2021) 780 final.

¹⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2023/977 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών και την κατάργηση της απόφασης-πλασιού 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 134 της 22.5.2023).

¹⁷ COM(2021) 784 final.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας («EPPO») (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1543 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2023, σχετικά με τις ευρωπαϊκές εντολές υποβολής στοιχείων και τις ευρωπαϊκές εντολές διατήρησης στοιχείων για

Για να υποστηριχτεί η συλλογική αντίδραση της ΕΕ στα ναρκωτικά, ενισχύθηκε η εντολή του ΕΚΠΙΝΤ. Αυτό αποσκοπεί, ειδικότερα, στη βελτίωση της ικανότητας αξιολόγησης απειλών και έγκαιρης προειδοποίησης και στην επέκταση του πεδίου εφαρμογής της στην πολυτοξικομανία, στις αγορές και την προμήθεια ναρκωτικών, καθώς και στις πρόδρομες ουσίες. Το ΕΚΠΙΝΤ θα καταστεί ο νέος **Οργανισμός της ΕΕ για τα Ναρκωτικά** και θα αρχίσει να λειτουργεί στις 2 Ιουλίου 2024²⁰. Ο νέος Οργανισμός θα διενεργεί αξιολογήσεις απειλών για την υγεία και την ασφάλεια όσον αφορά τα συνθετικά ναρκωτικά. Ο Οργανισμός θα παρακολουθεί επίσης στενά τις εξελίξεις όσον αφορά τα συνθετικά ναρκωτικά στην ΕΕ και θα συνεισφέρει στην ανάπτυξη αντιμέτρων. Σημαντικό βήμα θα αποτελέσει επίσης η ανάπτυξη ενός **ευρωπαϊκού συστήματος προειδοποίησης για τα ναρκωτικά**, ώστε οι εθνικές αρχές και οι (δυνητικοί) χρήστες ναρκωτικών να γνωρίζουν πότε εισέρχονται νέες επικίνδυνες ουσίες στην αγορά. Τέλος, η νέα εντολή προβλέπει ότι ο Οργανισμός θα εξετάσει τις **πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών** και θα δημιουργήσει ένα δίκτυο εγκληματολογικών και τοξικολογικών εργαστηρίων για τον εντοπισμό νέων ουσιών και πιθανών τάσεων.

Σε **επιχειρησιακό επίπεδο**, η ΕΕ ενίσχυσε τη στήριξή της προς τις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Η **Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT)**, η επιχειρησιακή προσέγγιση της εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ με πρωτοβουλία των κρατών μελών, αποτελεί πλέον μόνιμο μέσο με αυξημένη χρηματοδότηση. Η συνεργασία με διεθνείς εταίρους θα συνεχιστεί στο πλαίσιο της EMPACT με την υποστήριξη της Επιτροπής. Το **επιχειρησιακό δίκτυο κατά των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων τύπου μαφίας** υποστηρίζει πολύπλοκες έρευνες κατά εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου²¹. Ήδη από το 2022 αυτό οδήγησε σε άριστα επιχειρησιακά αποτελέσματα: 121 συλλήψεις και κατασχέσεις μετρητών ύψους 12 εκατ. EUR. Εντοπίστηκαν 42 εγκληματικά δίκτυα και περισσότεροι από 50 εγκληματίες υψηλού επιπέδου διερευνήθηκαν και διώχθηκαν με την υποστήριξη της Ευρωπόλ και της Eurojust. Επί του παρόντος, με πρωτοβουλία του Βελγίου την περίοδο 2022-2023 και της Ιταλίας την περίοδο 2024-2025, η Επιτροπή υποστηρίζει τους στόχους και την καινοτόμο προσέγγιση αυτής της νέας προτεραιότητας και καλεί όλα τα κράτη μέλη και τους διεθνείς εταίρους να συμμετάσχουν. Επιπλέον, η εξάρθρωση δικτύων κρυπτογραφημένων επικοινωνιών **EncroChat, SkyECC και ANOM**, με την υποστήριξη της Ευρωπόλ, οδήγησε σε πολλές συλλήψεις και κατασχέσεις. Ειδικότερα, έδωσε πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις μεθόδους των εγκληματικών δικτύων. Η Ευρωπόλ υποστήριξε πολλές άλλες επιτυχείς έρευνες που διεξήγαγαν τα κράτη μέλη, όπως η

ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία σε ποινικές διαδικασίες και για την εκτέλεση περιοριστικών της ελευθερίας ποινών κατόπιν ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 191 της 28.7.2023, σ. 118) και Οδηγία (ΕΕ) 2023/1544 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2023, σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό ορισθεισών εγκαταστάσεων και νόμιμων εκπροσώπων με σκοπό τη συγκέντρωση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 191 της 28.7.2023, σ. 181).

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1322 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2023 σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Ναρκωτικά (EUDA) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1920/2006 (ΕΕ L 166 της 30.6.2023).

²¹ Με χρηματοδότηση από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, 2 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2024-2025.

επιχείρηση «**Operation Desert Light**» τον Νοέμβριο του 2022²², αποτέλεσμα της οποίας ήταν η εξάρθρωση ενός «υπερκαρτέλ» διακινητών κοκαΐνης.

Η επιτυχία του **Κέντρου Θαλάσσιων Αναλύσεων και Επιχειρήσεων — Ναρκωτικά [MAOC (N)]** όσον αφορά τη στήριξη των ναυτικών απαγορεύσεων έχει μέχρι στιγμής οδηγήσει στην κατάσχεση 327,653 τόνων κοκαΐνης και 667,344 τόνων κάνναβης²³. Επιπλέον, το Βέλγιο και η Γερμανία έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία προσχώρησης στο MAOC (N). Η αναθεωρημένη **στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα**²⁴ και το σχέδιο δράσης της επιβεβαιώνουν τη δέσμευση για κοινές επιχειρήσεις στις χώρες αναχώρησης και στους λιμένες της ΕΕ, με τη συμμετοχή του MAOC-N, των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και των υπηρεσιών/οργανισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δεδομένου ότι το οργανωμένο έγκλημα είναι σχεδόν πάντα διακρατικό, η ΕΕ αυξάνει τις εταιρικές σχέσεις της με τρίτες χώρες, ιδίως με εκείνες που βρίσκονται σε βασικές οδούς εφοδιασμού των ναρκωτικών. Αυτό περιλαμβάνει ενισχυμένη συνεργασία **με τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική**, το νέο θεματολόγιο σχετικά με τις σχέσεις της ΕΕ και της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής²⁵, τη δήλωση της συνόδου της 17-18 Ιουλίου 2023 μεταξύ της ΕΕ και της Κοινότητας των κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (CELAC)²⁶ και τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της επιτροπής για την εσωτερική ασφάλεια της Λατινικής Αμερικής (CLASI), με την οποία επιβεβαιώνεται η δέσμευση για εντατικοποίηση των προσπαθειών στους τομείς της δικαιοσύνης, της ασφάλειας και της καταπολέμησης των διακρατικών εγκληματικών δικτύων. Τα περιφερειακά προγράμματα τεχνικής βοήθειας, όπως τα **EL PACTO, EUROFRONT και COPOLAD III**, καθώς και το **παγκόσμιο πρόγραμμα παράνομων ροών**, έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά μέσα για την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών ικανοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Στη **Δυτική Αφρική**, η συνεργασία επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των κρατικών θεσμών και των περιφερειακών οργανισμών για την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου ναρκωτικών στη θάλασσα. Από το 2018 η ΕΕ έχει θέσει σε εφαρμογή μια σειρά συμπληρωματικών περιφερειακών προγραμμάτων με στόχο τη στήριξη των προσπαθειών των χωρών της ECOWAS για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος και της παράνομης διακίνησης, του κυβερνοεγκλήματος καθώς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας²⁷. Στο **Κέρας της Αφρικής**, η επιχείρηση της ναυτικής δύναμης της ΕΕ ATALANTA συμβάλλει στην εξάρθρωση της διακίνησης ναρκωτικών και όπλων, καθώς και στην αποτροπή, την πρόληψη και την καταστολή των πειρατικών επιθέσεων και των ένοπλων ληστειών στα ανοικτά των ακτών της

---

²²<https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/heat-rising-european-super-cartel-taken-down-in-six-countries>

²³ [Στατιστικές – MAOC \(N\)](#).

²⁴ Η αναθεωρημένη EUMSS διαβιβάστηκε στο Συμβούλιο προς έγκριση.

²⁵ JOIN 2023/17 final

²⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12000-2023-INIT/en/pdf>

²⁷ Η αντίδραση της Δυτικής Αφρικής στην ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και στην καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος (OCWAR-C), η απάντηση της Δυτικής Αφρικής στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (OCWAR-M) και η απάντηση της Δυτικής Αφρικής στην εμπορία ανθρώπων (OCWAR-T).

Σομαλίας. Η ΕΕ είναι επίσης σταθερά προσηλωμένη στην αντιμετώπιση των παράνομων ροών χρημάτων μέσω ειδικής πρωτοβουλίας της «Ομάδας Ευρώπη» σχετικά με τις παράνομες χρηματοοικονομικές ροές για την υποσαχάρια Αφρική.

Η Βόρεια Αφρική και η Μέση Ανατολή αποτελούν σημαντικές περιοχές προέλευσης, διέλευσης και προορισμού των παράνομων ναρκωτικών και οι παράνομες δραστηριότητες στον τομέα των ναρκωτικών αυξάνονται. Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, όπως το **EU4Monitoring Drugs** έχουν αναλύσει την εμφάνιση νέων οδών διακίνησης ναρκωτικών, την επέκταση των διαδικτυακών αγορών και τη διαθεσιμότητα ευρύτερου φάσματος ουσιών.

Επιπλέον, στην **Κεντρική Ασία**, η ΕΕ έχει σχεδιάσει δύο σημαντικά περιφερειακά προγράμματα ασφάλειας για την υλοποίηση της στρατηγικής της, βοηθώντας τους εταίρους της Κεντρικής Ασίας να αντιμετωπίσουν ορισμένους από τους κινδύνους που συνδέονται με το έγκλημα κατά των ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από το Αφγανιστάν. Το **πρόγραμμα δράσης για τα ναρκωτικά στην Κεντρική Ασία (CADAP)** συμβάλλει στη μείωση της χρήσης ναρκωτικών και στηρίζει τις πολιτικές των κυβερνήσεων της Κεντρικής Ασίας για τα ναρκωτικά, και ειδικότερα τη βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές παρεμβάσεις για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών. Το **πρόγραμμα διαχείρισης των συνόρων στην Κεντρική Ασία (BOMCA)** προωθεί τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη μέσω της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, εστιάζοντας στην ανάπτυξη ικανοτήτων και τη θεσμική ανάπτυξη, διευκολύνοντας το εμπόριο, βελτιώνοντας τα συστήματα διαχείρισης των συνόρων και εξαλείφοντας την παράνομη διακίνηση σε ολόκληρη την Κεντρική Ασία.

Η **συνεργασία της ΕΕ με τα Δυτικά Βαλκάνια** παραμένει προτεραιότητα. Η αυξημένη συμμετοχή των εταίρων μας στα Δυτικά Βαλκάνια σε διεθνείς αστυνομικές επιχειρήσεις, η στενότερη συνεργασία τους με την Ευρωπόλ μέσω της απόσπασης αξιωματικών συνδέσμων στα κεντρικά γραφεία της Ευρωπόλ, η εμπλοκή τους στην EMPACT και η συμμετοχή σε κοινές ομάδες έρευνας έχουν αποφέρει σημαντικά επιχειρησιακά αποτελέσματα. Η ΕΕ θα συνεχίσει να παρέχει χρηματοδοτική και τεχνική υποστήριξη. Είναι ζωτικής σημασίας όλοι οι εταίροι των Δυτικών Βαλκανίων να θεσπίσουν λειτουργικά συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και εθνικά παρατηρητήρια ναρκωτικών για να βελτιώσουν την ανταλλαγή των δεδομένων τους με το ΕΚΠΝΤ και να συνάψουν συμφωνίες συνεργασίας με τον Οργανισμό της ΕΕ.

Τέλος, έξι κράτη μέλη (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία και Κάτω Χώρες) έχουν συστήσει έναν **συνασπισμό κατά του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος**, στον οποίο συμμετέχουν η Επιτροπή, η Ευρωπόλ και η Eurojust. Ο συνασπισμός έχει προτείνει διάφορες σημαντικές επιχειρησιακές δράσεις κοινού ενδιαφέροντος, οι οποίες συνάδουν σε γενικές γραμμές με τις στρατηγικές της ΕΕ στις οποίες συμμετέχουν οργανισμοί, φορείς και πλαίσια της ΕΕ, όπως η EMPACT. Οι δράσεις επικεντρώνονται, ειδικότερα, στον προσδιορισμό των επιχειρησιακών αναγκών, στην ενίσχυση της ασφάλειας των κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης και της ασφάλειας στη θάλασσα, στην εξάρθρωση των ροών χρημάτων από εγκληματικές δραστηριότητες, στην ενδυνάμωση της επιβολής του νόμου με την τεχνολογία και την καινοτομία και στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει ο Συνασπισμός και καθορίζει τον παρόντα χάρτη πορείας για την αναβάθμιση των εργασιών αυτών και την επίδειξη δέσμευσης της ΕΕ για εντατικοποίηση των προσπαθειών.

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Οι εγκληματίες προσαρμόζονται γρήγορα σε νέες ευκαιρίες κέρδους. Είναι επίσης πολύ ικανές να αξιοποιήσουν την αυξημένη διασύνδεση και την τεχνολογική πρόοδο των κοινωνιών. Απέναντι σε αυτό το συνεχώς μεταβαλλόμενο φαινόμενο, είναι σημαντικό να συγκεντρωθούν οι προσπάθειες της Επιτροπής, του Ύπατου Εκπροσώπου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και των οργανισμών και οργάνων της ΕΕ γύρω από ένα σύνολο δράσεων προτεραιότητας. Για να υλοποιηθούν, τα μέτρα πρέπει να εφαρμοστούν μέσω της αποτελεσματικής συνεργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, της συνεργασίας με τους στρατηγικούς διεθνείς εταίρους μας και της αποφασιστικής πολιτικής δέσμευσης όλων των συμμετεχόντων.

Ο παρών χάρτης πορείας επικεντρώνεται σε τέσσερις τομείς προτεραιότητας για αυξημένη δράση.

Πρώτον, οι εγκληματίες χρησιμοποιούν κόμβους υλικοτεχνικής υποστήριξης στην ΕΕ και σε τρίτες χώρες για να εκτελούν τις παράνομες δραστηριότητές τους και στοχεύουν σε ευάλωτα άτομα για την άσκηση εγκληματικών δραστηριοτήτων. Ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει να **ενισχύσει την ανθεκτικότητα των κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης** ώστε να μην τους αξιοποιούν εγκληματίες. Αυτό πρέπει να γίνεται σε στενή συνεργασία μεταξύ τους, καθώς οι εγκληματίες αναζητούν συνεχώς τον πιο αδύναμο κρίκο.

Δεύτερον, τα εγκληματικά δίκτυα είναι δυναμικά και χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο εξειδικευμένους παρόχους εγκληματικών υπηρεσιών, επιστρατεύοντας περισσότερους φορείς. Οι ατομικές συλλήψεις είναι απολύτως αναγκαίες αλλά όχι επαρκείς: είναι ζωτικής σημασίας να αυξηθούν οι ικανότητες των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών για την **εξάρθρωση εγκληματικών δικτύων, τη διακοπή των επιχειρηματικών τους μοντέλων και τη δήμευση των κερδών τους**.

Είναι επίσης απαραίτητο να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη: για να αποφευχθεί η εκμετάλλευση ανθρώπων και επιχειρήσεων από εγκληματικά δίκτυα, πρέπει να αντιμετωπίσουμε τα βαθύτερα αίτια του οργανωμένου εγκλήματος και να αναλάβουμε δράση κατά των εγκληματικών δραστηριοτήτων ως μόνιμη λύση. Αυτό απαιτεί προσπάθειες όχι μόνο από τις αρχές επιβολής του νόμου, αλλά και από τους δήμους και τις τοπικές κοινότητες.

Τέλος, το οργανωμένο έγκλημα ήταν ανέκαθεν παγκόσμιο φαινόμενο, αλλά οι πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις επέτρεψαν περαιτέρω στους εγκληματίες να δραστηριοποιούνται σε παγκόσμιο επίπεδο και να διευθύνουν τις παράνομες δραστηριότητές τους από χώρες εκτός της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η **διεθνής συνεργασία** είναι απαραίτητη για την εξάρθρωση των εγκληματικών διαδρόμων εφοδιασμού και τη στήριξη βελτιώσεων τόσο στην επιβολή του νόμου όσο και στη δικαστική συνεργασία.

3.1.Η Ευρωπαϊκή Συμμαχία Λιμένων: ενισχύει την ανθεκτικότητα των κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης

Οι κόμβοι υλικοτεχνικής υποστήριξης αποτελούν ζωτικής σημασίας πύλες για την οικονομική ευημερία της ΕΕ, τη μεταφορά εμπορευμάτων σε ολόκληρη την ΕΕ και την ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Οι λιμένες συμβάλλουν περίπου στο 75 % του όγκου του εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ και στο 31 % του όγκου του εσωτερικού εμπορίου της ΕΕ. Κάθε χρόνο 400 εκατομμύρια επιβάτες επιβιβάζονται και αποβιβάζονται σε λιμένες της ΕΕ²⁸. Ωστόσο, ο στρατηγικός ρόλος που διαδραματίζουν οι κόμβοι υλικοτεχνικής υποστήριξης τους καθιστά ευάλωτους στο **λαθρεμπόριο ναρκωτικών και την εκμετάλλευση από εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου** και τους παράγοντες διευκόλυνσης τους, όπως αναγνωρίζεται στη στρατηγική και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά.

Όπως επισημαίνεται στην **κοινή έκθεση** που εκπόνησαν η **Ευρωπόλ και η διεθνή επιτροπή ασφάλειας των λιμένων της Αμβέρσας, του Αμβούργου/Bremerhaven και του Ρότερνταμ** σχετικά με τα εγκληματικά δίκτυα στους λιμένες της ΕΕ²⁹, υπάρχουν πολλές ευκαιρίες για εγκληματική διείσδυση και χρήση των λιμένων αυτών για παράνομες μεταφορές. Οι εγκληματίες χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους για τη μεταφορά ναρκωτικών μέσω εμπορευματοκιβωτίων θαλάσσιων μεταφορών. Οι μέθοδοι αυτές περιλαμβάνουν τη μετάβαση σε εμπορευματοκιβώτια που ελέγχονται λιγότερο συχνά, τη χρήση κωδικών αναφοράς κλεμμένων εμπορευματοκιβωτίων (απάτη PIN), την κλωνοποίηση των αριθμών καταχώρισης εμπορευματοκιβωτίων και τη χρήση μονάδων παραλαβής που περιμένουν κατάλληλες στιγμές για την ανάκτηση ενός φορτίου. Το σημαντικότερο είναι ότι η επιτυχία αυτών των κοινών μεθόδων βασίζεται στη **διαφθορά** για να στεφθούν με επιτυχία, καθώς τα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν άτομα που έχουν προνομιακές πληροφορίες για τα λιμάνια για να οργανώσουν τη μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων που περιέχουν ναρκωτικά και παράνομα εμπορεύματα στην ΕΕ³⁰.

Τα εγκληματικά δίκτυα προσαρμόζουν γρήγορα τις οδούς εφοδιασμού τους σε λιγότερο προστατευμένους ή μικρότερους λιμένες. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση της ασφάλειας των κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης απαιτεί μια **κοινή προσέγγιση** της ΕΕ όπου οι εμπλεκόμενοι συνεργάζονται με συντονισμένο τρόπο. Η αποτελεσματική δράση για την προστασία των λιμένων ξεκινά με **σαφή αξιολόγηση των υφιστάμενων κενών και αδυναμιών**. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ξεκίνησε **θεματική αξιολόγηση Σένγκεν σχετικά με τη διακίνηση ναρκωτικών στους λιμένες**. Αυτό θα οδηγήσει σε έκθεση αξιολόγησης με βέλτιστες πρακτικές το 2023 και σε πρόταση συστάσεων του Συμβουλίου στις αρχές του 2024.

Επιπλέον, η καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών — συμπεριλαμβανομένης της κατάντη διακοπής της διακίνησης ναρκωτικών μετά την άφιξη στους λιμένες — θα αποτελέσει μέρος **δύο μελετών που δρομολόγησε η Επιτροπή** το 2023 σχετικά με τα **θαλάσσια δεδομένα** και τις

²⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών, Αξιολόγηση του δυναμικού των θαλάσσιων και εσωτερικών λιμένων και των εσωτερικών πλωτών οδών και των συναφών μέτρων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων βιομηχανικής πολιτικής — Τελική έκθεση, Υπηρεσία Εκδόσεων, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2832/03796>

²⁹ https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_Joint-report_Criminal%20networks%20in%20EU%20ports_Public_version.pdf

³⁰ Ο.π.

ανάγκες επιβολής του νόμου για τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές, τα αποτελέσματα των οποίων αναμένονται το 2024.

Για την εφαρμογή αυτών και άλλων πορισμάτων και βέλτιστων πρακτικών, η Επιτροπή προτείνει την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των λιμένων μέσω μιας **ευρωπαϊκής συμμαχίας λιμένων**. Αυτό θα απαιτήσει την κινητοποίηση της τελωνειακής κοινότητας ως πρώτης γραμμής άμυνας κατά του παράνομου εμπορίου, τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου για την εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων που βρίσκονται πίσω από τη διακίνηση ναρκωτικών και τη δημιουργία σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για τον συνδυασμό των προσπαθειών με σκοπό την αντιμετώπιση της διακίνησης ναρκωτικών και την προστασία της υλικότεχνικής στήριξης, της τεχνολογίας των πληροφοριών, των ανθρώπινων πόρων και των επιχειρησιακών διαδικασιών κατά της διείσδυσης του εγκλήματος.

Δράση 1: Κινητοποίηση της τελωνειακής κοινότητας κατά της διακίνησης ναρκωτικών

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης, κράτη μέλη (ιδίως τελωνειακές αρχές)

Οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών αποτελούν την πρώτη γραμμή άμυνας στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ για την προστασία της ΕΕ από το παράνομο εμπόριο, τη διασφάλιση της ασφάλειας των πολιτών της και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της³¹. Στο πλαίσιο αυτό, όπου **σχεδόν το 70 % όλων των κατασχέσεων ναρκωτικών από τις τελωνειακές αρχές πραγματοποιούνται σε λιμένες της ΕΕ**, είναι σημαντικό να ενισχυθεί η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών, οι οποίες πρέπει να ενεργούν ως μία αρχή και των ενδιαφερόμενων φορέων, και ιδίως των αστυνομικών αρχών. Για την υπεράσπιση των συνόρων της ΕΕ, τα τελωνεία θα πρέπει να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις διαθέσιμες πολιτικές και εργαλεία διαχείρισης κινδύνων και ελέγχων.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Λιμένων, η οποία χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Τελωνεία»³², η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα **πλαίσιο που θα ενισχύει την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και τους τελωνειακούς ελέγχους που συνδέονται με το λαθρεμπόριο παράνομων ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών**, ώστε να διασφαλίζεται η συνεργασία των τελωνειακών αρχών, από κοινού με την Επιτροπή. Ως πρώτο βήμα, θα συσταθεί **ειδική ομάδα έργου**, στην οποία θα συμμετέχουν εκπρόσωποι των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών σε επίπεδο διαχείρισης και εμπειρογνωμοσύνης. Η ομάδα έργου θα χαρτογραφήσει την κατάσταση επιτόπου, θα εργαστεί για μια κοινή κατανόηση και συντονισμένη προσέγγιση, θα εντοπίσει κενά και αδυναμίες στην τελωνειακή επιτήρηση, θα

---

³¹ Ψήφισμα του Συμβουλίου για την τελωνειακή συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου και τη συμβολή της στην εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ.

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/444 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «Τελωνεία» για τη συνεργασία στον τομέα των τελωνείων (ΕΕ L 87 της 15.3.2021).

εκπονήσει αξιολόγηση απειλών και κινδύνων, θα καθορίσει κοινά κριτήρια στόχευσης και θα ανταλλάξει βέλτιστες πρακτικές.

Αυτό θα προετοιμάσει το έδαφος για ακόμη πιο συντονισμένους και αποτελεσματικούς τελωνειακούς ελέγχους με τον καθορισμό **κοινών κριτηρίων κινδύνου** και **τελωνειακών ελέγχων προτεραιότητας** σε επίπεδο ΕΕ. Η Επιτροπή θα προτείνει τα μέτρα αυτά προς εφαρμογή στα κράτη μέλη, συνδυάζοντας ενωσιακά και εθνικά εργαλεία διαχείρισης κινδύνων. Οι εν λόγω έλεγχοι προτεραιότητας θα βελτιώσουν την ανάλυση σε πραγματικό χρόνο και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και θα παράσχουν λύσεις για την κάλυψη των τυφλών σημείων στους λιμένες και την αλυσίδα εφοδιασμού. Οι έλεγχοι θα δοκιμάσουν επίσης μια προσέγγιση για τη διαρθρωμένη ανταλλαγή πληροφοριών (διαλειτουργικότητα ή πλαίσιο συστηματικής ανταλλαγής δεδομένων) για τη στήριξη της καταπολέμησης της διακίνησης ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών.

Ως συνέχεια της δράσης αυτής και από τα μέσα του 2024, η Επιτροπή θα συστήσει **νέα ομάδα εμπειρογνομόνων** στο πλαίσιο του προγράμματος «Τελωνεία». Η ομάδα αυτή θα επωφεληθεί από σημαντικό ειδικό προϋπολογισμό και πόρους και θα βασιστεί στη μεθοδολογία και την επιτυχία μιας από τις πλέον παραγωγικές και επιχειρησιακές ομάδες εμπειρογνομόνων³³. Αυτή η εξέλιξη της ομάδας έργου σε αυτή τη νέα ομάδα εμπειρογνομόνων θα διασφαλίσει ότι η συντονισμένη δράση των τελωνείων θα είναι πιο ευέλικτη, τόσο από θεματική όσο και από γεωγραφική άποψη. Θα βασίζεται στη βελτίωση της επιχειρησιακής συνεργασίας, όχι μόνο στους λιμένες, αλλά και σε άλλα σύνορα (χερσαία, εναέρια). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι μια αποτελεσματική προσέγγιση κατά της διακίνησης ναρκωτικών απαιτεί την ανάπτυξη συντονισμένης δράσης της ΕΕ που να καλύπτει όλους τους τρόπους μεταφοράς. Η προσέγγιση αυτή θα συμβάλει επίσης στην αποτελεσματικότερη επιχειρησιακή συνεργασία με τρίτες χώρες και άλλες αρχές επιβολής του νόμου.

Επιπλέον, **από το 2024** η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί το **πρόγραμμα του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων (CCEI)**³⁴ για τη στήριξη αυτής της προτεραιότητας της ΕΕ, διαθέτοντας **περισσότερα από 200 εκατ. EUR** για τη χρηματοδότηση εξοπλισμού αιχμής που μπορεί να βοηθήσει τις τελωνειακές αρχές να σαρώνουν εμπορευματοκιβώτια και άλλα μέσα μεταφοράς, αυξάνοντας έτσι την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης τελωνειακών κινδύνων και των ελέγχων που σχετίζονται με τα παράνομα ναρκωτικά και τις πρόδρομες ουσίες. Αυτό περιλαμβάνει στήριξη στα τελωνειακά εργαστήρια στα οποία θα

---

³³ Η CELBET (τελωνειακή ομάδα εμπειρογνομόνων ανατολικών και νοτιοανατολικών χερσαίων συνόρων) είναι ομάδα εμπειρογνομόνων των κρατών μελών που συγκεντρώνει τα 11 κράτη μέλη στα ανατολικά και νοτιοανατολικά χερσαία σύνορα (BG, FI, EST, EL, HR, HU, LT, LV, PL, SK, RO) και χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Τελωνεία». Υπήρξε ιδιαίτερα αποτελεσματική όσον αφορά την παροχή επιχειρησιακών λύσεων στην πράξη, έχει αποδεδειγμένη πείρα στη συνεργασία με άλλες αρχές επιβολής του νόμου και, τελικά, διασφαλίζει ότι οι τελωνειακοί έλεγχοι διενεργούνται με εναρμονισμένο τρόπο στα χερσαία σύνορα της ΕΕ.

³⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1077 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση, ως τμήματος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης του εξοπλισμού τελωνειακού ελέγχου (ΕΕ L 234 της 2.7.2021).

χορηγηθεί επίσης εξοπλισμός για την ανάλυση ναρκωτικών και την αντιμετώπιση των αυξανόμενων προκλήσεων των πρόδρομων ουσιών νέας γενιάς.

Δράση 2: Ενίσχυση των δραστηριοτήτων επιβολής του νόμου στους λιμένες

Κύριοι παράγοντες: Κράτη μέλη, Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης, Ευρώπολ, Eurojust, Ευρωπαϊκή Εισαγγελία

Η επιτυχής προσέγγιση της διακίνησης ναρκωτικών δεν σταματά στους κόμβους υλικοτεχνικής υποστήριξης ή σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα της αλυσίδας εφοδιασμού ναρκωτικών. Δεδομένου ότι η ΕΕ αυξάνει συλλογικά την αποτελεσματικότητά της όσον αφορά τον έγκαιρο εντοπισμό παράνομων ναρκωτικών, είναι ζωτικής σημασίας να **διασφαλιστεί ότι η διακίνηση ναρκωτικών διερευνάται ενδελεχώς και διώκεται, ώστε να καταδειχθεί ότι το έγκλημα αυτό δεν είναι προσοδοφόρο**. Αυτό μπορεί να γίνει με τη δίωξη των δραστών και των δικτύων στα οποία συμμετέχουν. Η συντονισμένη επιβολή του νόμου είναι ζωτικής σημασίας για τη διερεύνηση των εγκληματικών δικτύων πίσω από τις κατασχέσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, για παράδειγμα, οι αστυνομικές αρχές θα μπορούσαν να επιλέξουν να παρακολουθούν τα εμπορευματοκιβώτια για σκοπούς επιτήρησης σε συντονισμό με τα τελωνεία, αντί να προβαίνουν αμέσως στην κατάσχεση του περιεχομένου. Μια άλλη δυνατότητα είναι η έναρξη ψηφιακών ερευνών για τον εντοπισμό πιθανών καταχρήσεων των συστημάτων ελέγχου λογισμικού που χρησιμοποιούνται στους λιμένες. Επιπλέον, οι αρχές επιβολής του νόμου θα μπορούσαν να διερευνούν καταγγελίες διαφθοράς, μεταξύ άλλων ενεργώντας ως σημείο επαφής για τους καταγγέλλοντες δυσλειτουργία.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει την **EMPACT** και τις δραστηριότητές της ως πλατφόρμα για μια ολιστική προσέγγιση της διακίνησης ναρκωτικών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να προωθεί τη συνεργασία στο πλαίσιο της **EMPACT** ως έναν από τους σημαντικότερους καταλύτες για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Λιμένων.

Στην **EMPACT** υπάρχουν δύο επιχειρησιακές προτεραιότητες στις οποίες η αστυνομία και τα τελωνεία συνεργάζονται για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών: **κάνναβη, κοκαΐνη και ηρωίνη (CCH) και συνθετικά ναρκωτικά και νέες ψυχοδραστικές ουσίες (SYN-NPS)**. Εν προκειμένω, οι αρχές επιβολής του νόμου εξακολουθούν να διερευνούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή και τον εντοπισμό ναρκωτικών, τις οδούς διακίνησης και τις μεθόδους των δικτύων διακίνησης ναρκωτικών, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν επιχειρησιακά για την ανίχνευση κριτηρίων στόχευσης και προφίλ κινδύνου. Τα μέτρα περιλαμβάνουν μια πιο δομημένη και συστηματική ανταλλαγή των σχετικών πληροφοριών όσον αφορά τους κινδύνους, την ενίσχυση της στρατηγικής και τακτικής εικόνας των πληροφοριών σχετικά με την κατάχρηση των νόμιμων επιχειρηματικών δομών, τον εντοπισμό και την εξάρθρωση παράνομων εργαστηρίων που εμπλέκονται στην παραγωγή και εξαγωγή συνθετικών ναρκωτικών και νέων ψυχοδραστικών ουσιών, καθώς και την υλοποίηση ειδικών διασυννοριακών επιχειρήσεων που στοχεύουν στις μετακινήσεις κοκαΐνης, κάνναβης, ηρωίνης, συνθετικών ναρκωτικών και νέων ψυχοδραστικών ουσιών. Δεδομένου του παγκόσμιου χαρακτήρα της διακίνησης ναρκωτικών, η Επιτροπή συντονίζει, ενθαρρύνει και υποστηρίζει τη

διεθνή συμμετοχή γύρω από τις δύο αυτές προτεραιότητες. Επί του παρόντος, 18 χώρες εκτός ΕΕ δραστηριοποιούνται στη CCH και 13 στο SYN-NPS. Κατά την περίοδο 2024-2025 η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συνεργασία παρέχοντας **πρόσθετη στήριξη για την περαιτέρω ενσωμάτωση τρίτων χωρών** σε αυτές τις δύο προτεραιότητες. Η ενεργός συμμετοχή των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών και των τρίτων χωρών θα είναι απαραίτητη.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να στηρίζει και να αναπτύσσει τα δύο δίκτυα εργαστηρίων (το **ευρωπαϊκό δίκτυο τελωνειακών εργαστηρίων** και το **ευρωπαϊκό δίκτυο εγκληματολογικών ιδρυμάτων**). Τα εργαστήρια αυτά βοηθούν την αστυνομία και τα τελωνεία στις έρευνες και τους ελέγχους τους και θα ενθαρρύνουν την ενίσχυση της συνεργασίας των εργαστηρίων με τις αρχές επιβολής του νόμου. Επιπλέον, οι τεχνολογίες που απορρέουν από τα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» της ΕΕ εφοδιάζουν την επιβολή του νόμου με νέες ικανότητες, επιτρέποντας την αποτελεσματικότερη ανίχνευση παράνομων ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών στα σύνορα³⁵.

Δράση 3: Σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα κατά του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και της διείσδυσης του εγκλήματος

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΕΚΙΠΝΤ, δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς

Πολλοί δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, από τις **λιμενικές αρχές έως τις ναυτιλιακές εταιρείες και άλλους παρόχους υπηρεσιών**, διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προστασία της **ασφάλειας των λιμένων**. Αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και της διείσδυσης του εγκλήματος. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι χρησιμοποιούν διαδικασίες, συστήματα και εξοπλισμό που θα μπορούσαν να συμβάλουν στον εντοπισμό απειλών εκ των έσω σε όλες τις θαλάσσιες αλυσίδες εφοδιασμού, από τον εντοπισμό της προέλευσης των αποστολών έως τους κόμβους διαμετακόμισης και μεταφόρτωσης και τον τελικό προορισμό. Οι λιμενικές αρχές και οι ιδιωτικές ναυτιλιακές εταιρείες πρέπει να έχουν επίγνωση του ρόλου τους στην καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών και της διείσδυσης του εγκλήματος. Θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα εργαλεία για την παρακολούθηση των εμπορευματοκιβωτίων και την ασφάλεια των λιμενικών χώρων με κάμερες, αισθητήρες και σαρωτές. Θα πρέπει επίσης να διαθέτουν τα μέσα για τον κατάλληλη διαλογική και τον έλεγχο των υπαλλήλων τους ώστε να αποφεύγουν απόπειρες διαφθοράς από εγκληματικά δίκτυα.

Ωστόσο, δεν μπορούν να το πράξουν μόνες τους. Για να αποφευχθεί η διακίνηση ναρκωτικών και η διείσδυση του εγκλήματος, η ΕΕ πρέπει να ενώσει τις δυνάμεις της. **Η συνεργασία του ιδιωτικού τομέα και των αρχών επιβολής του νόμου** μπορεί να συμβάλει στον εντοπισμό και την εφαρμογή επιχειρησιακών και συγκεκριμένων λύσεων για την πρόληψη της διείσδυσης εγκληματικών δικτύων στους λιμένες της ΕΕ και της εκμετάλλευσής τους για τη διακίνηση ναρκωτικών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή τάσσεται υπέρ της πλήρους και ενδεδειγμένης

---

³⁵ Εντοπισμός παράνομων ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών στα σύνορα από ηλεκτρικούς αισθητήρες υψηλής ακρίβειας | BorderSens | Έργο | Θεματολογικό δελτίο | H2020 | CORDIS | Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu)

εφαρμογής και επιβολής της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ³⁶ (συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου ασφαλείας ή των ελέγχων ιστορικού των βασικών μελών του προσωπικού).

Για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης, η Επιτροπή θα συγκεντρώσει όλους τους σχετικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε μια **σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**: Κράτη μέλη, τοπικές αρχές, αρχές επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένων των τελωνείων, οργανισμοί της ΕΕ και ιδιωτικοί φορείς στους λιμένες. Με βάση την εμπειρογνωμοσύνη και την πείρα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η συμμαχία θα προωθήσει τις βέλτιστες πρακτικές και τη δέουσα επιμέλεια. Θα θέσει σε εφαρμογή συντονισμένα μέτρα για την ενίσχυση των προσπαθειών με σκοπό την αντιμετώπιση της διακίνησης ναρκωτικών και την προστασία των υλικοτεχνικών κόμβων από τη διείδυση του εγκλήματος. Οι εργασίες της Συμμαχίας θα επικεντρωθούν στην ανταλλαγή στρατηγικών και επιχειρησιακών πληροφοριών. Η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους για την αποτελεσματικότερη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μελών της Συμμαχίας.

3.2. Εξάρθρωση εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου

Τα εγκληματικά δίκτυα έχουν εξελιχθεί με ταχείς ρυθμούς, επιδιώκοντας μεγάλα οικονομικά οφέλη. Η αυξανόμενη πολυπλοκότητα και ευελιξία του εγκληματικού τοπίου καθιστά ιδιαίτερα δύσκολες τις έρευνες για το οργανωμένο έγκλημα, καθώς ένα μέλος ενός δικτύου μπορεί εύκολα να αντικατασταθεί από άλλα όταν συλλαμβάνεται. Επιπλέον, τα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν εξελιγμένες τεχνικές για να αποκρύπτουν τα περιουσιακά τους στοιχεία και να μην εντοπίζονται. Χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες μεσιτών υψηλού επιπέδου, οι οποίοι διαχειρίζονται παράλληλα υπόγεια συστήματα, όπως το σύστημα χαβάλα, τα οποία βρίσκονται εκτός του επίσημου χρηματοπιστωτικού συστήματος³⁷.

Όπως ορίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για το οργανωμένο έγκλημα, για να υπάρξει πραγματική διαφορά στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, **τα εγκληματικά δίκτυα πρέπει να εξαρτηθούν στο σύνολό τους**. Αυτό απαιτεί να βελτιωθεί η εικόνα των πληροφοριών ασφαλείας: εξειδικευμένες και καλά καταρτισμένες υπηρεσίες με τα κατάλληλα εργαλεία: αποτελεσματική, στοχευμένη και συντονισμένη δράση από τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές και ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος βάσει του οποίου θα λειτουργήσει.

Δράση 4: Χαρτογράφηση των εγκληματικών δικτύων που συνιστούν τις μεγαλύτερες απειλές για την κοινωνία

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, Ευρωπόλ, Eurojust, CEPOL

---

³⁶ Βλ. κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 725/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, για τη βελτίωση της ασφάλειας στα πλοία και στις λιμενικές εγκαταστάσεις, ΕΕ 129/6 και οδηγία 2005/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας των λιμένων (ΕΕ L310/28).

³⁷ [The Other Side of the Coin: An Analysis of Financial and Economic Crime](#) |

Για να έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο, οι αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στα **δίκτυα που συνιστούν τις μεγαλύτερες απειλές για την κοινωνία μας και το κοινό**. Αυτά τα εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου χρησιμοποιούν τη διαφθορά, διεισδύουν στη νόμιμη οικονομία, διαπράττουν πράξεις βίας, συμπεριλαμβανομένου του εκφοβισμού, και διαχειρίζονται παράλληλα υπόγεια χρηματοπιστωτικά συστήματα.

Για να μπουν στο στόχαστρο αυτές οι εγκληματικές οργανώσεις, απαιτείται αλλαγή προτύπου: **μετάβαση από την εστίαση σε μεμονωμένους εγκληματίες και συγκεκριμένα εγκλήματα στην έρευνα και τη δίωξη των δικτύων στο σύνολό τους**. Η νέα προτεραιότητα, τα **εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου, στην EMPACT** έθεσε τα θεμέλια για αυτό το κοινό έργο, στο οποίο συμμετέχουν οι αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και διεθνείς εταίροι (συμπεριλαμβανομένων 37 χωρών εκτός ΕΕ το 2023), με τη στήριξη των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Ως επόμενο βήμα, η Ευρωπόλ, με την υποστήριξη των κρατών μελών, θα προβεί σε **χαρτογράφηση στις αρχές του 2024 για τον εντοπισμό των εγκληματικών δικτύων** που συνιστούν τις μεγαλύτερες απειλές, είτε δραστηριοποιούνται σε χώρες της ΕΕ είτε σε τρίτες χώρες. Αυτό θα συμβάλει επίσης στον εντοπισμό βασικών μελών ή παραγόντων διευκόλυνσης εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου. Η χαρτογράφηση θα **βελτιώσει σημαντικά την εικόνα των πληροφοριών** σχετικά με το έγκλημα, η οποία θα τροφοδοτήσει ειδικές αξιολογήσεις απειλών και θα συμβάλει στην ιεράρχηση των ερευνών. Η χαρτογράφηση θα πρέπει να **επικαιροποιείται τακτικά**, ώστε οι αρχές να γνωρίζουν τις αλλαγές στις δραστηριότητες και τις μεθόδους των δικτύων. Επιπλέον, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και η Ευρωπόλ θα πρέπει να εργαστούν στο πλαίσιο της EMPACT για την ανάπτυξη **κοινών δεικτών και αξιολογήσεων**, ώστε να καταστεί δυνατή η συγκρισιμότητα των δεδομένων έως το 2025. Επιπλέον, η Επιτροπή θα διερευνήσει τις δυνατότητες της ΕΕ να δημιουργήσει συνέργειες με την ανάλυση εγκληματολογικών πληροφοριών της Ιντερπόλ.

Δράση 5: Δίκτυο εξειδικευμένων εισαγγελέων και δικαστών για την εξάρθρωση εγκληματικών δικτύων

Κύριοι παράγοντες: Eurojust, Ευρωπόλ, κράτη μέλη.

Τα εγκληματικά δίκτυα και οι παράνομες δραστηριότητές τους συχνά **καλύπτουν διαφορετικές δικαιοδοσίες**, αλλά αυτό δεν είναι πάντα γνωστό κατά την έναρξη των ερευνών σε ένα κράτος μέλος. Ακόμη και αν οι ανακριτές γνωρίζουν το γεωγραφικό φάσμα του εγκληματικού δικτύου, αντιμετωπίζουν **πρακτικά εμπόδια**. Τα εμπόδια αυτά περιλαμβάνουν δυσκολίες στον εντοπισμό των ομολόγων τους σε άλλα κράτη μέλη ή ανεπαρκή γνώση συγκεκριμένων κανόνων σε άλλα κράτη μέλη, για παράδειγμα σχετικά με τους όρους εκτέλεσης των ερευνητικών μέτρων.

Για την εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων και των επιχειρηματικών μοντέλων τους σε ολόκληρη την ΕΕ, οι αρχές πρέπει να **οικοδομήσουν εμπιστοσύνη και συνδέσεις** για την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών και την έναρξη παράλληλων ερευνών στα κράτη μέλη όπου εντοπίζονται δεσμοί. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, είναι απαραίτητος ο τακτικός διάλογος μεταξύ των εμπλεκόμενων δικαστικών αρχών προκειμένου να διασφαλιστεί η

ευθυγράμμιση των ερευνητικών στρατηγικών και να επιταχυνθεί η διασυνοριακή συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων.

Για να ενισχυθεί η ανταλλαγή πληροφοριών και η συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών σχετικά με **πολύπλοκες διασυνοριακές έρευνες** για το οργανωμένο έγκλημα, θα **πρέπει να δημιουργηθεί ένα δίκτυο εξειδικευμένων εισαγγελέων και δικαστών από τα κράτη μέλη με την υποστήριξη της Eurojust**. Το δίκτυο θα αποτελέσει κέντρο εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης για την υποστήριξη των δικαστικών αρχών και τη διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειρογνωμοσύνης, βέλτιστων πρακτικών και άλλων γνώσεων σχετικά με τη διερεύνηση και τη δίωξη του οργανωμένου εγκλήματος. Θα προωθήσει τον διάλογο μεταξύ των διαφόρων εμπλεκόμενων εθνικών αρχών, θα παράσχει ένα φόρουμ για τη συζήτηση νομικών και πρακτικών προβλημάτων και θα προωθήσει τη χρήση της Eurojust σε υποθέσεις διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος.

Δράση 6: Διευκόλυνση των χρηματοοικονομικών ερευνών

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, Ευρωπόλ, Eurojust, CEPOL

Δεδομένου ότι προτεραιότητα του οργανωμένου εγκλήματος είναι η αποκόμιση κέρδους, η **προσέγγιση της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος»** είναι ο αποτελεσματικότερος τρόπος για να στερηθούν οι εγκληματίες τα μεγάλα παράνομα κέρδη τους. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση των χρηματοοικονομικών ερευνών για την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος³⁸, τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να **βελτιώσουν τις χρηματοοικονομικές έρευνες** ως ζωτική συνιστώσα της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος. Η επικείμενη έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της πρότασης της Επιτροπής σχετικά με τη **δήμευση και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων** θα τονώσει τις συστηματικές χρηματοοικονομικές έρευνες. Οι έρευνες αυτές θα διευκολυνθούν από την πρόσφατη συμφωνία για τη **διασύνδεση των μητρώων τραπεζικών λογαριασμών**, καθώς και από τους ενισχυμένους **κανόνες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**. Μόλις εγκριθεί η νομοθετική δέσμη ΚΕΧ/ΧΤ, η μελλοντική αρχή για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AMLA) θα παρέχει επιχειρησιακή στήριξη στις μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών κατά τη διενέργεια κοινών αναλύσεων. Αυτό θα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη ανίχνευση και ανάλυση διασυνοριακών υποθέσεων.

Συμπληρωματικά προς τους κανόνες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ορισμένα κράτη μέλη έχουν δημιουργήσει **συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που επιτρέπουν την ανταλλαγή επιχειρησιακών πληροφοριών μεταξύ αρχών και τραπεζών, καθώς και χρηματοπιστωτικών και πιστωτικών ιδρυμάτων**. Οι συμπράξεις αυτές βοηθούν τους ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του εντοπισμού παράνομων χρηματοοικονομικών ροών μεταξύ δισεκατομμυρίων ημερήσιων συναλλαγών, να ανιχνεύσουν δραστηριότητες που είναι δύσκολο να εντοπιστούν. Για να

³⁸ ST 8927/20, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8927-2020-INIT/en/pdf>.

διευκολυνθεί η ανάπτυξη αυτού του είδους συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, η σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στον τομέα των χρηματοοικονομικών πληροφοριών της Ευρωπόλ θα αναπτύξει, εντός των ορίων της εντολής της Ευρωπόλ, **σχέδιο** στο οποίο θα συνοψίζονται τα νομικά πλαίσια και τα πρακτικά μέτρα που έχουν ληφθεί στα κράτη μέλη και σε τρίτες χώρες **για τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες** έως τα μέσα του 2024. Το εν λόγω σχέδιο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές και τις νομικές εκτιμήσεις που εκτίθενται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για το θέμα αυτό³⁹, καθώς και το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Θα πρέπει ιδίως να βασίζεται στα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί από τα κράτη μέλη για να διασφαλιστεί ότι η ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα περιορίζεται σε ό, τι είναι αναγκαίο και αναλογικό για τον σκοπό της πρόληψης, του εντοπισμού και της διερεύνησης αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και των εγγυήσεων που προβλέπονται για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Οι αρχές επιβολής του νόμου θα πρέπει να χρησιμοποιούν συστηματικότερα **παράλληλες χρηματοοικονομικές έρευνες** κατά τη διερεύνηση του οργανωμένου εγκλήματος. Ωστόσο, η διεξαγωγή πολύπλοκων χρηματοοικονομικών ερευνών απαιτεί εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη, ικανότητα και τεχνολογικά εργαλεία. **Το Κέντρο Χρηματοοικονομικού και Οικονομικού Εγκλήματος της Ευρωπόλ**, το οποίο το 2022 στήριξε περισσότερες από 400 χρηματοοικονομικές έρευνες⁴⁰, και η Eurojust, η οποία παρέχει στις αρμόδιες αρχές κατευθυντήριες γραμμές και βέλτιστες πρακτικές για την ανάκτηση παράνομων περιουσιακών στοιχείων, είναι καίριας σημασίας για τη στήριξη των κρατών μελών. Ειδικότερα, το Κέντρο μπορεί να παρέχει πολύτιμη στήριξη σε κοινές δραστηριότητες ερευνών στον τομέα των υπόγειων τραπεζικών συναλλαγών. Επιπλέον, **οι ικανότητες κατάρτισης του CEPOL** μπορούν να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να αυξήσουν τις δεξιότητες και την εμπειρογνωμοσύνη των αρχών επιβολής του νόμου στις χρηματοοικονομικές έρευνες.

Η κατάρτιση του οικονομικού προφίλ ενός εγκληματικού δικτύου απαιτεί τη συγκέντρωση και ανάλυση διαφόρων πηγών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία, τα οποία χρησιμοποιούνται συχνά από ομάδες διακίνησης ναρκωτικών για την απόκρυψη της οικονομικής τους διαδρομής. Απαιτεί επίσης την εναρμόνιση των διαφόρων μορφοτύπων συλλεγόμενων δεδομένων, την ταυτοποίηση οντοτήτων σε μη δομημένα σύνολα δεδομένων και τη διασταύρωση μεγάλου αριθμού θεμάτων. Ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Λετονία, η Σλοβενία και η Ισπανία, έχουν αναπτύξει ή αναπτύσσουν τα δικά τους **εργαλεία για την ανάλυση χρηματοπιστωτικών συναλλαγών** για τον σκοπό αυτό. Το **εργαλείο ma³tch στο FIU.net**, το οποίο φιλοξενεί και διαχειρίζεται η Επιτροπή από το 2021, επιτρέπει στις μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών να διασταυρώνουν πληροφορίες (π.χ. σχετικά με συναλλαγές) με ψευδωνυμοποιημένο τρόπο και να διαπιστώνουν σε πραγματικό

³⁹Εγγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τη χρήση συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο της πρόληψης και της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, Βρυξέλλες, 27.10.2022 (SWD/2022. 347 final).

⁴⁰ <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-financial-and-economic-crime-centre-efecc>

χρόνο εάν κάποιο θέμα είναι ήδη γνωστό σε άλλη μονάδα. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να γίνεται ανταλλαγή πληροφοριών και από κοινού εξέταση των υποθέσεων. Οι μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών ενθαρρύνονται θερμά να αξιοποιήσουν πλήρως τη λειτουργία ma³tch του FIU.net.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του **προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»**, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει πρόσκληση για έρευνα και καινοτομία σχετικά με την ασφάλεια τον Ιούνιο του 2024, η οποία θα παράσχει περαιτέρω ευκαιρίες χρηματοδότησης για την ανάπτυξη και την υιοθέτηση ειδικών εργαλείων για τη διεξαγωγή αποτελεσματικών χρηματοοικονομικών ερευνών⁴¹.

Δράση 7: Διευκόλυνση των χρηματοοικονομικών ερευνών

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, Ευρωπαϊκή Ένωση, Eurojust, CEPOL

Καθώς οι καθημερινές μας δραστηριότητες μεταφέρονται περισσότερο από ποτέ στο διαδίκτυο, το ίδιο ισχύει και για παράνομες δραστηριότητες. Οι ερευνητές βρίσκονται αντιμέτωποι με το γεγονός ότι οι εγκληματίες εκμεταλλεύτηκαν γρήγορα τις δυνατότητες που προσφέρει ο διαδικτυακός κόσμος και εξακολουθούν να χρησιμοποιούν όλο και περισσότερες και πιο προηγμένες τεχνολογίες για την επίτευξη των στόχων τους. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επιδιώκει να διερευνήσει διάφορους άξονες εργασίας για να ανταποκριθεί στις εξελίξεις αυτές. Η **ομάδα υψηλού επιπέδου για την πρόσβαση σε δεδομένα για την αποτελεσματική επιβολή του νόμου** συστάθηκε από την Επιτροπή τον Ιούνιο του 2023⁴². Η ομάδα υψηλού επιπέδου συγκεντρώνει τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές, εμπειρογνώμονες για την προστασία των δεδομένων, την ιδιωτικότητα και την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, τον ιδιωτικό τομέα, μη κυβερνητικές οργανώσεις και την ακαδημαϊκή κοινότητα. Η ομάδα διερευνά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες επιβολής του νόμου στο καθημερινό τους έργο και πιθανές λύσεις για την αντιμετώπισή τους, με στόχο τη διασφάλιση επαρκούς πρόσβασης σε δεδομένα, την καταπολέμηση του εγκλήματος και την ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας στην ψηφιακή εποχή. Η ομάδα **θα εκδώσει έκθεση το 2024** με τεχνικές, επιχειρησιακές ή νομικές συστάσεις.

Η Επιτροπή συμβάλλει επίσης στην αύξηση της **ικανότητας των αρχών των κρατών μελών να διεξάγουν ψηφιακές έρευνες**, στηρίζοντας την ευρωπαϊκή ομάδα κατάρτισης και εκπαίδευσης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο⁴³ στην ανάπτυξη πόρων κατάρτισης. Η ομάδα αυτή εκπαίδευσε τουλάχιστον 1 000 αστυνομικούς τα τελευταία 3 έτη. Επιπλέον, η Επιτροπή χρηματοδοτεί την Ευρωπαϊκή Ένωση για την Ανάπτυξη Τεχνολογίας κατά του Εγκλήματος στον Κυβερνοχώρο⁴⁴ για την ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων για τη στήριξη των ερευνών, τα οποία στη συνέχεια διατίθενται δωρεάν στις αρχές επιβολής του νόμου της ΕΕ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η

---

⁴¹<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/horizon-cl3-2024-fct-01-08>

⁴² COM/2023/3647 final

⁴³ <https://www.ecteg.eu/>

⁴⁴ <https://www.eactda.eu/>

Eurojust στηρίζει την καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος μέσω του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο με στρατηγική στήριξη και βέλτιστες πρακτικές.

Η ίδια η διακίνηση ναρκωτικών πραγματοποιείται επίσης διαδικτυακά τόσο στις αγορές του σκοτεινού δικτύου όσο και στο καθαρό δίκτυο, μεταξύ άλλων μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις για την αντιμετώπιση αυτού του είδους της διακίνησης. Η Επιτροπή θα εργαστεί για την αντιμετώπιση της διαδικτυακής διακίνησης ναρκωτικών, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα μέσω του **φόρουμ της ΕΕ για το διαδίκτυο**. Το φόρουμ θα παράσχει **δέσμη γνώσεων** το 2024 με στόχο τη στήριξη των εταιρειών μέσων κοινωνικής δικτύωσης για τον καλύτερο έλεγχο του περιεχομένου ναρκωτικών στις πλατφόρμες τους. Επιπλέον, το 2024 η Επιτροπή θα αναπτύξει ένα **εργαλείο ΤΠ** για να βοηθήσει τις αρχές επιβολής του νόμου να **παρακολουθούν το σκοτεινό δίκτυο** για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών⁴⁵. Τέλος, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει, από τον Νοέμβριο του 2023, ένα ερευνητικό έργο στον τομέα της ασφάλειας με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης για την καταπολέμηση της παράνομης παραγωγής και διακίνησης ναρκωτικών.

Δράση 8: Αξιοποίηση του δυναμικού των καταχωρίσεων του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, Eurorol

Η διασυνοριακή ανταλλαγή επιχειρησιακών πληροφοριών είναι ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό και τη σύλληψη εγκληματιών. Τα χαρακτηριστικά του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) — μέσω ενός νέου νομικού πλαισίου που τέθηκε σε ισχύ τον Μάρτιο του 2023⁴⁶ — συμβάλλουν στην πρόληψη της μετακίνησης εντός της ΕΕ ή της εισόδου στην ΕΕ εγκληματιών και τρομοκρατών χωρίς να γίνονται αντιληπτοί. Το αναβαθμισμένο SIS περιλαμβάνει νέες κατηγορίες καταχωρίσεων και βιομετρικών στοιχείων (όπως αποτυπώματα παλάμης, δακτυλικά αποτυπώματα και αρχεία DNA) για την ορθή ταυτοποίηση των ατόμων που ταξιδεύουν με ψευδή ταυτότητα και πληροφορίες σχετικά με τα αυτοκίνητα ή άλλα αντικείμενα που χρησιμοποιούν. Οι νέες καταχωρίσεις για πρόσωπα και αντικείμενα με σκοπό τη διακριτική παρακολούθηση, ελέγχους έρευνας ή ειδικούς ελέγχους επιτρέπουν στις αρχές να συλλέγουν στοχευμένες πληροφορίες σχετικά με υπόπτους σοβαρού ή οργανωμένου εγκλήματος ή τρομοκρατίας.

---

⁴⁵Εφαρμογή της προπαρασκευαστικής δράσης για τη συντονισμένη από την ΕΕ παρακολούθηση του σκοτεινού δικτύου για την αντιμετώπιση των εγκληματικών δραστηριοτήτων που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με τη συμμετοχή του ΕΚΠΠΤ καθώς και της Ευρωπόλ, σύμφωνα με τη στρατηγική και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά.

⁴⁶Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56).

Επιπλέον, η εντολή της Ευρωπόλ, που πρόσφατα ενισχύθηκε, επιτρέπει στον οργανισμό να στηρίζει τα κράτη μέλη στην επεξεργασία δεδομένων που διαβιβάζονται από τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς. Η Ευρωπόλ μπορεί επίσης να προτείνει στα κράτη μέλη να εισάγουν ενημερωτικές καταχωρίσεις στο SIS⁴⁷.

Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται θερμά να αξιοποιούν πλήρως τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα στο SIS για την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος. Ειδικότερα, είναι ζωτικής σημασίας τα κράτη μέλη να εκδίδουν καταχωρίσεις για μέλη ή φορείς διευκόλυνσης εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου στο σύστημα και να αναφέρουν τα θετικά αποτελέσματα αναζήτησης στην Ευρωπόλ. Τον Μάρτιο του 2023 η Επιτροπή δρομολόγησε **μελέτη για τη διερεύνηση, την αξιολόγηση και την πρόταση διαφόρων επιλογών** για την καινοτομία στην ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με τις καταχωρίσεις SIS από τα εθνικά γραφεία (τα τμήματα SIRENE), ώστε να καταστεί δυνατή η καλύτερη χρήση των εν λόγω πληροφοριών. Το 2026 η Επιτροπή θα διενεργήσει συνολική αξιολόγηση του κεντρικού SIS, της ανταλλαγής συμπληρωματικών πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης του αυτοματοποιημένου συστήματος αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων, και των ενημερωτικών εκστρατειών του SIS.

Δράση 9: Προς ένα ισχυρότερο νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο, Υπατος Εκπρόσωπος

Ένα αποτελεσματικό νομικό πλαίσιο της ΕΕ είναι απαραίτητο για να παρασχεθούν στις αρχές επιβολής του νόμου και στις δικαστικές αρχές τα απαραίτητα εργαλεία για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Μελέτη που δημοσιεύτηκε τον Φεβρουάριο του 2023 για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της απόφασης-πλασίου του 2008 για το οργανωμένο έγκλημα⁴⁸ ανέδειξε τις **μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα αδικήματα, τις ποινές και τα ερευνητικά εργαλεία** που σχετίζονται με τη συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση. Οι διαφορές αυτές δημιουργούν εμπόδια στη διασυνοριακή συνεργασία και μπορούν να αποθαρρύνουν τις αρχές από τη διερεύνηση εγκληματικών δικτύων και των μελών τους.

Για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τους οργανισμούς και τα όργανα της ΕΕ καθώς και με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για την ενίσχυση του **νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος** και την εφαρμογή του. Η αξιολόγηση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου θα πρέπει επίσης να εξετάσει **εναρμονισμένους νομικούς ορισμούς** του οργανωμένου

⁴⁷Κανονισμός (ΕΕ) 2022/991 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2022, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794, όσον αφορά τη συνεργασία της Ευρωπόλ με ιδιωτικούς φορείς, την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ προς υποστήριξη ποινικών ερευνών και τον ρόλο της Ευρωπόλ στην έρευνα και την καινοτομία (ΕΕ L 169 της 27.6.2022, σ. 1).

⁴⁸Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008).

εγκλήματος και να τους προσαρμόσει στην πραγματικότητα των εγκληματικών δικτύων και των βασικών μελών τους, ώστε να εξασφαλιστούν **αποτρεπτικές κυρώσεις** για τη συμμετοχή ή τη λειτουργία μιας εγκληματικής οργάνωσης. Προκειμένου οι αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν και να διερευνούν καλύτερα τις οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, η επανεξέταση θα πρέπει να διερευνήσει μέτρα που διασφαλίζουν ότι οι αρχές έχουν στη διάθεσή τους τις κατάλληλες **ειδικές ερευνητικές τεχνικές**. Θα πρέπει να υπάρξει προβληματισμός σχετικά με την ανάγκη για πρόσθετα μέτρα, όπως **εθνικές στρατηγικές για το οργανωμένο έγκλημα**, καθώς και **εξειδικευμένες μονάδες** με εμπειρογνομosύνη από διάφορους κλάδους για την αντιμετώπιση πολύπλοκων ερευνών. Επιπλέον, κατά την επανεξέταση θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσον θα ήταν αναγκαία η λήψη μέτρων σε επίπεδο ΕΕ για τη διευκόλυνση της συνεργασίας των **μαρτύρων της Εισαγγελίας**.

Συγκεκριμένα όσον αφορά τη διακίνηση ναρκωτικών το 2024 θα αξιολογηθεί η **απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών**⁴⁹. Οι κανόνες, ιδίως οι κανόνες σχετικά με τις ποινικές κυρώσεις, θα μπορούσαν να τροποποιηθούν, να εκσυγχρονιστούν και να ενισχυθούν.

Θα πρέπει να υπάρξει περαιτέρω προβληματισμός σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με το κατά πόσον θα μπορούσαν να είναι σημαντικά άλλα μέτρα που να περιορίζουν την ικανότητα των μελών εγκληματικών δικτύων να έχουν πρόσβαση στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Ορισμένα μέτρα, τα οποία έχουν εφαρμοστεί από τρίτες χώρες, θα μπορούσαν να αποτελέσουν πολύτιμο συμπλήρωμα των προσπαθειών επιβολής του νόμου, αποκλείοντας τους εγκληματίες από τα κεφάλαια που τους επιτρέπουν να διεισδύουν στην οικονομία και περιορίζοντας την ικανότητά τους να δραστηριοποιούνται διασυνοριακά, ιδίως όταν ο ύποπτος βρίσκεται εκτός της ΕΕ.

3.1. Πρόληψη

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η **πρόληψη του εγκλήματος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας μακροπρόθεσμης απάντησης στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος**. Η πολιτική της ΕΕ για την πρόληψη του εγκλήματος επικεντρώνεται στη δημιουργία τεχνικών ή διοικητικών εμποδίων που αποτρέπουν τη διάπραξη εγκλήματος. Επιπλέον, προωθεί την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών για τον άμβλυση των παραγόντων που ενθαρρύνουν το έγκλημα και την υποτροπή, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών να αποτραπεί το ενδεχόμενο τα άτομα να καταλήξουν σε ευάλωτες καταστάσεις που μπορεί να τους οδηγήσουν σε εγκληματική συμπεριφορά. Η πρόληψη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ και καλύπτει τα ναρκωτικά⁵⁰, τη διαφθορά⁵¹, το κυβερνοέγκλημα⁵² και πολλούς άλλους τομείς.

⁴⁹ Απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2004, για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών (ΕΕ L 335 της 11.11.2004, σ. 8).

⁵⁰ COM/2020/606 final

⁵¹ COM/2023/ 234 final.

Μια **διεπιστημονική και διυπηρεσιακή προσέγγιση** για την πρόληψη του εγκλήματος θα πρέπει να περιλαμβάνει στενή συνεργασία με τις τοπικές αρχές και την κοινωνία των πολιτών. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη μείωση της πιθανότητας εγκληματικής δραστηριότητας μέσω της δημιουργίας εμποδίων, της ευαισθητοποίησης των δυνητικών θυμάτων και της στήριξης ευάλωτων ατόμων και κοινοτήτων για τη μείωση του κινδύνου εγκληματικότητας. Η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη και τους τοπικούς φορείς χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες στην **προώθηση τεκμηριωμένων πολιτικών και εργαλείων για την πρόληψη του εγκλήματος**. Η Επιτροπή τονίζει επίσης την ανάγκη οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι επαγγελματίες σε ενωσιακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο να **είναι συνδεδεμένοι και να ανταλλάσσουν πληροφορίες** μέσω σαφώς καθορισμένων και καθιερωμένων διαύλων διάδοσης και επικοινωνίας.

Δράση 10: Πρόληψη των δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος μέσω διοικητικών μέτρων

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, Ευρωπόλ, Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διοικητική Προσέγγιση

Πάνω από το 80 % των εγκληματικών δικτύων που δραστηριοποιούνται σήμερα στην ΕΕ χρησιμοποιούν νόμιμες επιχειρηματικές δομές για τις εγκληματικές τους δραστηριότητες⁵³. Για παράδειγμα, ιδρύουν μικρές επιχειρήσεις για να νομιμοποιούν τα παράνομα κέρδη τους ή να συμμετέχουν σε δημόσιους διαγωνισμούς, εξαπατώντας δημόσιους οργανισμούς. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας οι **διοικητικές αρχές να γνωρίζουν** τον σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Επιπλέον, **πρέπει να θεσπιστούν κατάλληλες διαδικασίες** σε εθνικό και τοπικό επίπεδο για το κλείσιμο μιας επιχείρησης, τη διενέργεια ελέγχων ιστορικού πριν από τη χορήγηση αδειών και επιδοτήσεων και την ανάθεση διαγωνισμών και τη θέσπιση άλλων εμποδίων, όπως επιθεωρήσεις (για παράδειγμα επιθεωρήσεις υγείας ή εργασίας) που να εμποδίζουν τους εγκληματίες να διαπράττουν έγκλημα.

Αρκετά κράτη μέλη διαθέτουν καλά ανεπτυγμένα πλαίσια στα οποία οι τοπικές αρχές είναι **εξουσιοδοτημένες να χρησιμοποιούν διοικητικά εργαλεία για την πρόληψη της διείσδυσης του εγκλήματος** σε νόμιμες επιχειρήσεις και διοικητικές υποδομές. Σε άλλα κράτη μέλη, ωστόσο, η **διοικητική προσέγγιση** εξακολουθεί να μην έχει αναπτυχθεί επαρκώς. Επιπλέον, οι διαφορές στα εθνικά πλαίσια και πρακτικές περιπλέκουν τη διασυνοριακή συνεργασία, με αποτέλεσμα οι εγκληματίες να διέρχονται απλώς τα σύνορα για να ιδρύσουν νέες δόλιες επιχειρήσεις, εάν οι προηγούμενες δραστηριότητές τους κλείσουν από τις αρχές.

Ως εκ τούτου, η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και καθοδήγησης μεταξύ όλων των κρατών μελών θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω, ώστε να βοηθηθούν τα κράτη μέλη να θεσπίσουν

---

⁵² https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/cybercrime_el

⁵³ <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/socta-report>

εθνικά πλαίσια για την εφαρμογή της διοικητικής προσέγγισης. Η Επιτροπή θα **αναπτύξει πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές το 2024** σχετικά με τη χρήση διοικητικών εργαλείων και την ανταλλαγή πληροφοριών για την καταπολέμηση της διεύθυνσης εγκληματικών δραστηριοτήτων. Οι εργασίες αυτές θα βασιστούν στην εμπειρία του Περιφερειακού Κέντρου Πληροφόρησης και Εμπειρογνωμοσύνης της ΕΕ⁵⁴ (ένα χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ έργο που στηρίζει τη διασυνοριακή διοικητική προσέγγιση μεταξύ Βελγίου, Γερμανίας και Κάτω Χωρών), του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Διοικητική Προσέγγιση⁵⁵ και της EMPACT.

Η διοικητική προσέγγιση είναι ένας από τους εννέα κοινούς οριζόντιους στρατηγικούς στόχους της EMPACT. Η Επιτροπή ενθαρρύνει ένθερμα τα κράτη μέλη και την Ευρώπη να εφαρμόσουν, το 2024 και το 2025, ειδικά επιχειρησιακά μέτρα που να συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου.

Δράση 11: Καταπολέμηση της διάδοσης των πρόδρομων ουσιών νέας γενιάς

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο, ΕΚΠΠΤ

Οι εγκληματίες χρησιμοποιούν και εκτρέπουν χημικές ουσίες που απαιτούνται για την παραγωγή προϊόντων καθημερινής χρήσης για την παρασκευή παράνομων ναρκωτικών. Η ΕΕ έχει ήδη θεσπίσει κανόνες για τον περιορισμό και τον έλεγχο της πρόσβασης σ' αυτές τις πρόδρομες ουσίες ναρκωτικών⁵⁶. Ωστόσο, οι εγκληματίες μπορούν εύκολα να παρακάμψουν τους υφιστάμενους ελέγχους για τις ουσίες αυτές δημιουργώντας νέες πρόδρομες ουσίες νέας γενιάς: στενούς χημικούς συγγενείς παραδοσιακών πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών. Οι εν λόγω πρόδρομες ουσίες προορίζονται για την καταστρατήγηση των τελωνειακών ελέγχων και δεν έχουν γνωστή νόμιμη χρήση.

Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ για τις πρόδρομες ουσίες ναρκωτικών⁵⁷ ακολουθεί μια χρονοβόρα προσέγγιση «διαβάθμισης ουσιών μία προς μία», η οποία καθιστά δύσκολη την προσαρμογή στην ταχύτητα της καινοτομίας του οργανωμένου εγκλήματος. Κάθε φορά που μια νέα ουσία προσδιορίζεται ως πρόδρομη ουσία ναρκωτικών και στη συνέχεια διαβαθμίζεται για έλεγχο και παρακολούθηση, οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος αντιδρούν μεταβάλλοντας ελαφρώς τη μοριακή δομή και δημιουργούν νέα πρόδρομη ουσία νέας γενιάς. Αυτό μπορεί να γίνει πολύ ταχύτερα από τον χρόνο που απαιτείται για τη διαβάθμιση (έλεγχο) μιας ουσίας.

---

⁵⁴ [EURIEC](#).

⁵⁵ [Αρχική σελίδα — Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διοικητική Προσέγγιση](#).

⁵⁶Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 111/2005 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών (ΕΕ L 22 της 26.1.2005, σ. 1) και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 273/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, περί των πρόδρομων ουσιών των ναρκωτικών (ΕΕ L 47 της 18.2.2004).

⁵⁷Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 111/2005 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών (ΕΕ L 22 της 26.1.2005, σ. 1) και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 273/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, περί των πρόδρομων ουσιών των ναρκωτικών (ΕΕ L 47 της 18.2.2004).

Ως εκ τούτου, από το 2024 η Επιτροπή σχεδιάζει να καθορίσει καινοτόμους τρόπους για **την επιτάχυνση και τη διεύρυνση της υφιστάμενης προσέγγισης όσον αφορά τη διαβάθμιση των πρόδρομων ουσιών των ναρκωτικών**. Το φάσμα των διαβαθμισμένων ουσιών θα επεκταθεί σε σαφώς προσδιορισμένα παράγωγα και συναφείς χημικές ουσίες που μπορούν εύκολα να μετατραπούν ή να χρησιμοποιηθούν ως υποκατάστατα κατά την παράνομη παραγωγή. Σχετικά με το χρονοδιάγραμμα της διαβάθμισης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επιτάχυνση της διαδικασίας έγκρισης μελλοντικών κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που διαβαθμίζουν πρόσθετες ουσίες, συνεργαζόμενη στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η Επιτροπή θα προτείνει την εφαρμογή αυτής της νέας προσέγγισης στον μέγιστο δυνατό βαθμό εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου της ΕΕ κατά τη διαβάθμιση πρόσθετων ουσιών.

Σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά από ενδελεχή εξέταση των ζητημάτων που διακυβεύονται και των πιθανών λύσεων, και με βάση το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των κανονισμών της ΕΕ για τις πρόδρομες ουσίες ναρκωτικών⁵⁸, η Επιτροπή μπορεί να **επανεξετάσει τους εν λόγω κανονισμούς**⁵⁹, μεταξύ άλλων με σκοπό την αντιμετώπιση των ζητημάτων που εντοπίστηκαν όσον αφορά τις πρόδρομες ουσίες νέας γενιάς. Η Επιτροπή στηρίζει και θα συνεχίσει να στηρίζει μελλοντικά τις διεθνείς προσπάθειες. Η ΕΕ επιδιώκει ισχυρότερη πολυμερή συνεργασία και ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκλήσεις που θέτουν οι μη διαβαθμισμένες ουσίες, ιδίως οι πρόδρομες ουσίες νέας γενιάς. Η ΕΕ παρακολουθεί επίσης στενά και συμβάλλει στις εργασίες της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά, η οποία επανεξετάζει και αναλύει τακτικά την παγκόσμια κατάσταση όσον αφορά τα ναρκωτικά. Η ΕΕ θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με τη **Διεθνή Επιτροπή Ελέγχου Ναρκωτικών** και με χώρες που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις, οι οποίες αναλαμβάνουν συγκεκριμένες δράσεις κατά του φαινομένου αυτού. Είναι ζωτικής σημασίας να αυξηθεί η ικανότητα απόκρισης, καθώς, επί του παρόντος, οι εγκληματίες έχουν αρκετό χρόνο για να βρίσκουν τρόπους για να παρακάμπτουν τους ελέγχους.

Δράση 12: Πρόληψη της στρατολόγησης παιδιών και νέων από εγκληματικά δίκτυα

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη (συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών), EKIINT, Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πρόληψης του Εγκλήματος, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών

Εγκληματικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των εμπόρων ναρκωτικών, εκμεταλλεύονται ευάλωτα άτομα και χρησιμοποιούν νέους ή ακόμη και παιδιά για εγκληματικές δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν διαρρήξεις, κλοπές σε καταστήματα, εκκένωση εμπορευματοκιβωτίων με ναρκωτικά, τοποθέτηση εκρηκτικών, διάπραξη διαδικτυακής απάτης ή «δανεισμός» τραπεζικών λογαριασμών. Αναζητώντας εύκολο χρήμα, οι νέοι μπαίνουν στον πειρασμό να εγκαταλείψουν το σχολείο ή την εργασία τους. Για την προστασία των νέων και

⁵⁸ COM/2020/ 768 final.

⁵⁹Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 111/2005 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών (ΕΕ L 22 της 26.1.2005, σ. 1) και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 273/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, περί των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών (ΕΕ L 47 της 18.2.2004).

την εξάρθρωση της εγκληματικής δραστηριότητας, είναι σημαντικό να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε αποτελεσματικές πολιτικές και εργαλεία πρόληψης του εγκλήματος.

Η πρόληψη του εγκλήματος αφορά τις τοπικές κοινότητες, τις οικογένειες, τα σχολεία, τον τομέα κοινωνικής πρόνοιας, την κοινωνία των πολιτών, τις αρχές επιβολής του νόμου, το δικαστικό σώμα, τις σωφρονιστικές αρχές και τον ιδιωτικό τομέα. Η αποτελεσματική χρήση των ενωσιακών και εθνικών πόρων για τη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής, την αντιμετώπιση της ανεργίας και τη διασφάλιση ότι οι νέοι δεν εγκαταλείπουν την εκπαίδευση είναι πολύ σημαντική στο πλαίσιο αυτό. Μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, η Επιτροπή θα συνεχίσει να βοηθά τους ευάλωτους νέους να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους στηρίζοντας τοπικές πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας και την κοινωνική ένταξη των νέων, σύμφωνα με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων⁶⁰.

Με βάση την εμπειρία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Πρόληψης του Εγκλήματος, του Δικτύου Ευαισθητοποίησης για τη Ριζοσπαστικοποίηση και της EMPACT, η Επιτροπή θα ενισχύσει την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την πρόληψη του εγκλήματος. Μαζί με τα κράτη μέλη, το δίκτυο πρόληψης του εγκλήματος της ΕΕ και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή θα φέρει σε επαφή επαγγελματίες και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στον τομέα της πρόληψης του εγκλήματος για μια **διάσκεψη υψηλού επιπέδου με θέμα την πρόληψη του εγκλήματος το 2024** και θα παρουσιάσει μια συλλογή βέλτιστων πρακτικών για την πρόληψη της στρατολόγησης στο οργανωμένο έγκλημα.

Δράση 13: Βελτίωση της δημόσιας ασφάλειας και της δημόσιας υγείας στους τομείς που επηρεάζονται από τη χρήση και την πώληση ναρκωτικών και την εγκληματικότητα που συνδέεται με τα ναρκωτικά.

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, ΕΚΙΠΤΝ

Σε αρκετές χώρες της ΕΕ, αναπτύσσονται εγκληματικοί κόμβοι που σχετίζονται με τα ναρκωτικά. Ορισμένες τοποθεσίες, όπως οι αστικές συνοικίες, οι σιδηροδρομικοί σταθμοί και οι σταθμοί μετρό και αστικές εγκαταλελειμμένες εκτάσεις, επηρεάζονται ιδιαίτερα από την **πώληση ναρκωτικών, τη χρήση ναρκωτικών και τα εγκλήματα που σχετίζονται με τα ναρκωτικά**. Αυτό οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί ανασφάλεια για τις τοπικές κοινότητες και οι άνθρωποι που χρησιμοποιούν ναρκωτικά στις περιοχές αυτές εξακολουθούν να πλήττονται από προβλήματα υγείας, στιγματισμό και κοινωνική βλάβη. Οι προκλήσεις που θέτει αυτή η συγκέντρωση παράνομων δραστηριοτήτων δεν μπορούν να επιλυθούν μόνο από τις τοπικές αρχές και απαιτούν βιώσιμες λύσεις.

Λόγω των σημαντικών διαφορών στις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές συνθήκες, πρέπει να προσδιοριστούν στοχευμένες λύσεις που να συνδυάζουν την αντίδραση των αρχών επιβολής του

---

⁶⁰ COM/2017/ 250 final.

νόμου με κοινωνικά και υγειονομικά μέτρα. Είναι ζωτικής σημασίας να δημιουργηθεί χώρος για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τεκμηριωμένων προσεγγίσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων. Η Επιτροπή, με την υποστήριξη του ΕΚΠΠΤ, θα διοργανώσει, **το 2024 διάσκεψη υψηλού επιπέδου** στην οποία θα συμμετάσχουν επαγγελματίες του τομέα της επιβολής του νόμου, επαγγελματίες του τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας και τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγείας, για την εκπόνηση βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο της EMPACT θα πραγματοποιηθούν κοινές δράσεις και κατάρτιση με βάση το ευρωπαϊκό πρόγραμμα πρόληψης του ΕΚΠΠΤ⁶¹.

3.2. Διεθνής συνεργασία

Η παγκόσμια εμβέλεια των εγκληματικών δικτύων και η διασύνδεσή τους έχουν καταστήσει πιο επιτακτική την ανάγκη **να αναζητήσει η ΕΕ ολοκληρωμένες λύσεις πέρα από τα σύνορά της**. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου ναρκωτικών, δίνεται προτεραιότητα στη συνεργασία με τις χώρες και τις περιοχές από τις οποίες διέρχονται οι κύριες οδοί εφοδιασμού ναρκωτικών και οι οποίες πλήττονται ιδιαίτερα από τις αρνητικές επιπτώσεις της διακίνησης ναρκωτικών. Η συνεργασία με βασικούς εταίρους που μπορούν να συμβάλουν στην παροχή λύσεων είναι επίσης καθοριστικής σημασίας. Η εξωτερική δράση και οι εταιρικές σχέσεις της ΕΕ είναι ολοκληρωμένες, εστιάζοντας τόσο στην πρόληψη όσο και στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να βελτιώνει την επιβολή του νόμου και τη δικαστική συνεργασία με τις χώρες των οποίων τα εθνικά νομικά πλαίσια χρησιμοποιούνται καταχρηστικά από εγκληματίες προκειμένου να αποκρύπτονται οι ίδιοι ή τα περιουσιακά τους στοιχεία. Επιπλέον, στο πλαίσιο της **στρατηγικής «Global Gateway»**⁶², η ΕΕ θα συνεχίσει να επενδύει στις ανάγκες των εταίρων σε υποδομές, ιδίως στην κάλυψη των τρωτών σημείων στους κόμβους εφοδιαστικής μέσω ειδικών πρωτοβουλιών της «Ομάδας Ευρώπη» που στηρίζουν επίσης την ασφάλεια και την τεχνολογική ενίσχυση.

Όσον αφορά την **προστασία των λιμένων** από τη διείδυση του εγκλήματος, η Επιτροπή, στις επαφές της με τρίτες χώρες, τονίζει ότι είναι σημαντικό να συμμορφώνονται πλήρως με τη Διεθνή Σύμβαση για την Ασφάλεια της Ανθρώπινης Ζωής στη Θάλασσα (SOLAS) (ιδίως τα ειδικά μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας στη θάλασσα) και τον Διεθνή Κώδικα για τα Πλοία και τις Λιμενικές Εγκαταστάσεις (ISPS)⁶³.

Δράση 14: Ενίσχυση της στήριξης των επιχειρησιακών επιχειρήσεων κατά της διακίνησης ναρκωτικών στη Δυτική Αφρική

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη, MAOC (N), Ευρωπαϊκή.

⁶¹ https://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/european-prevention-curriculum_en

⁶² JOIN/2021/30 final

⁶³ [SOLAS XI-2 και κώδικας ISPS \(imo.org\)](https://www.imo.org).

Ο Κόλπος της Γουινέας έχει καταστεί μία από τις **σημαντικότερες οδούς διακίνησης ναρκωτικών** από τη Νότια Αμερική. Τα ναρκωτικά καταλήγουν στην Ευρώπη μέσω του Κόλπου της Γουινέας με αλιευτικά σκάφη, σκάφη αναψυχής, ιστιοφόρα και άλλους τύπους πλοίων που αποπλέουν από τη Νότια Αμερική. Τα σκάφη αυτά φορτώνουν το παράνομο φορτίο τους στα ανοικτά των ακτών και πλέουν προς τον Κόλπο της Γουινέας για να παραδώσουν τα ναρκωτικά σε άλλα πλοία. Στη συνέχεια, τα πλοία αυτά μεταφέρουν το φορτίο στην ακτή και από εκεί τα ναρκωτικά διακινούνται λαθραία μέσω της ερήμου της Σαχάρας στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα όσον αφορά τις εξελισσόμενες θαλάσσιες απειλές και το σχέδιο δράσης⁶⁴ και τη στρατηγική της ΕΕ για τον Κόλπο της Γουινέας⁶⁵, η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη της ΕΕ, θα εργαστεί για τη συντονισμένη αντιμετώπιση αυτής της οδού εφοδιασμού με ναρκωτικά. Θα το πράξουν με την ανταλλαγή πληροφοριών, την ενίσχυση της εθνικής θαλάσσιας παρουσίας στην περιοχή, τη διευκόλυνση κοινών επιχειρήσεων με την υποστήριξη του Κέντρου Θαλάσσιας Ανάλυσης και Επιχειρήσεων — Ναρκωτικά [ΜΑΟC (N)] και την περαιτέρω **στήριξη της ανάπτυξης της ικανότητας των χωρών της Δυτικής Αφρικής να καταπολεμήσουν τη διακίνηση ναρκωτικών**, για παράδειγμα μέσω του παγκόσμιου προγράμματος παράνομων ροών (GIFP).

Το επικείμενο πρόγραμμα θαλάσσιας ασφάλειας **«Ενίσχυση της θαλάσσιας ασφάλειας στην Αφρική» (Safe Seas for Africa)** αποσκοπεί στην ενίσχυση των ικανοτήτων των υπηρεσιών επιβολής του νόμου για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών στη θάλασσα, τόσο στην περιοχή του Κόλπου της Γουινέας, όσο και κατά μήκος των ακτών Swahili και στη νησιωτική περιοχή του Δυτικού Ινδικού Ωκεανού.

Επιπλέον, για τη Δυτική Αφρική, η ΕΕ βρίσκεται σε διαδικασία διερεύνησης μιας **πιθανής μελλοντικής περιφερειακής παρέμβασης με γνώμονα μια ολοκληρωμένη προσέγγιση «διαδρόμων και κόμβων εμπορίας διακίνησης ναρκωτικών**. Ένα τέτοιο πρόγραμμα θα συμβάλει περαιτέρω στις προσπάθειες σταθεροποίησης, ιδίως με την αντιμετώπιση των πιθανών υφιστάμενων συνδέσεων μεταξύ του οργανωμένου εγκλήματος και της διάδοσης τρομοκρατικών δραστηριοτήτων στη Δυτική Αφρική.

Δράση 15: Ενίσχυση της συνεργασίας της ΕΕ με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος
Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, Ευρωπόλ, Eurojust, κράτη μέλη.

Δεδομένου ότι οι εγκληματικές απειλές που αντιμετωπίζουν η Λατινική Αμερική και η Καραϊβική και η ΕΕ επηρεάζουν σοβαρά την ασφάλεια και την ευημερία των ανθρώπων και στις δύο περιοχές, πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να καταπολεμήσουμε την απειλή. Κατά

⁶⁴Η αναθεωρημένη ΕUMSS διαβιβάστηκε στο Συμβούλιο προς έγκριση.

⁶⁵Στρατηγική της ΕΕ για τον Κόλπο της Γουινέας, 17 Μαρτίου 2014, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης <https://www.consilium.europa.eu/media/28734/141582.pdf>

προτεραιότητα, για τη βελτίωση της συνεργασίας με τη Λατινική Αμερική στον τομέα της επιβολής του νόμου, η Επιτροπή διαπραγματεύεται **διεθνείς συμφωνίες** με τη Βολιβία, τη Βραζιλία, τον Ισημερινό, το Μεξικό και το Περού **για την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού με την Ευρώπη**. Η Επιτροπή εντείνει επίσης τις εργασίες για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με τη Βραζιλία, την Αργεντινή και την Κολομβία σχετικά με **διεθνείς συμφωνίες δικαστικής συνεργασίας με την Eurojust**. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο να προτείνει την επέκταση της εντολής του Συμβουλίου ιδίως σε άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής για τη μελλοντική δραστηριοποίηση της Eurojust στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας στην περιοχή.

Στο πλαίσιο της ενισχυμένης εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΛΑΚ για τη δικαιοσύνη και την ασφάλεια και της πρωτοβουλίας «Ομάδα Ευρώπη», υπάρχουν περιφερειακά προγράμματα που στηρίζουν τις προσπάθειες ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων και την καταπολέμηση της εμπορίας και της παράνομης διακίνησης ανθρώπων σε διάφορες χώρες της Νότιας Αμερικής⁶⁶ (EUROFRONT), καθώς και μειώνουν την προσφορά και τη ζήτηση ναρκωτικών στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική (COPOLAD) και το παγκόσμιο πρόγραμμα παράνομων ροών, το οποίο αποσκοπεί στην ανάπτυξη ικανοτήτων για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος σε ολόκληρη τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική (μεταξύ άλλων περιοχών). Ο διάλογος υψηλού επιπέδου θα ενισχυθεί επίσης μέσω του μηχανισμού συντονισμού και συνεργασίας ΕΕ-CELAC για τα ναρκωτικά. Στο πλαίσιο αυτό, η **νέα έκδοση του EL PAcCTO 2.0** θα παράσχει πρόσθετους πόρους για την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της AMERIPOL. Στο πλαίσιο του EL PAcCTO 2.0., ένα κοινό έργο θα στηρίξει και θα ενισχύσει την ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων, θα εξορθολογίσει τις επιχειρήσεις και θα μεγιστοποιήσει τη χρήση δεδομένων μεταξύ της Ευρώπης και της Κολομβίας για την εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων διακίνησης ναρκωτικών. Σύμφωνα με την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», η Επιτροπή θα διερευνήσει επίσης τις δυνατότητες στήριξης **των τοπικών ειδικών ομάδων έρευνας** για τη διεξαγωγή σύνθετων ερευνών σε τρίτες χώρες.

Το 2022 κατασχέθηκαν 44 τόνοι κοκαΐνης στο Γουαγιακίλ του Ισημερινού. Οι λιμένες της περιοχής Γουαγιακίλ, έχουν καταστεί οι πλέον χρησιμοποιούμενοι κόμβοι υλικοτεχνικής υποστήριξης για τη διακίνηση ναρκωτικών στην Ευρώπη μέσω εμπορευματοκιβωτίων. Από κοινού με τις εθνικές αρχές, η Επιτροπή θα δρομολογήσει **ειδική αξιολόγηση των τρωτών σημείων των λιμένων του Γουαγιακίλ** και της περιοχής του κόλπου του, ώστε να δοθεί προτεραιότητα σε μελλοντικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της ΕΕ.

Δράση 16: Σφρηγιάτηση συμμαχιών για την αντιμετώπιση των απειλών κατά των συνθετικών ναρκωτικών

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, Ευρώπη, ΕΚΠΙΝΤ και κράτη μέλη.

---

⁶⁶Κολομβία, Ισημερινός, Περού, Βολιβία, Αργεντινή, Παραγουάη και Βραζιλία.

Τα **συνθετικά ναρκωτικά** μπορούν να παρασκευάζονται εύκολα και γρήγορα σε όλο τον κόσμο σε μεγάλες ποσότητες και από φθηνές χημικές ουσίες. Τα συνθετικά ναρκωτικά έχουν πολλαπλασιαστεί την τελευταία δεκαετία σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο και **συνιστούν πραγματική απειλή** για την υγεία και την ασφάλεια. Υπάρχει επίσης αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών στην Ευρώπη, τα οποία εξάγονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Ως εκ τούτου, η ΕΕ θα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη και να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου, ιδίως με την αναζήτηση διεθνών εταίρων. Η ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών είναι εξαιρετικά πολύτιμη, ιδίως με τις χώρες της Βόρειας Αμερικής όπου τα προβλήματα που σχετίζονται με τη φαιντανύλη είναι περισσότερο διαδεδομένα. Η ΕΕ πρέπει να αυξήσει την ετοιμότητα και να θέσει σε εφαρμογή ισχυρά μέτρα επιτήρησης.

Στις 7 Ιουλίου 2023 η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι η ΕΕ θα προσχωρήσει στον **Παγκόσμιο Συνασπισμό για την αντιμετώπιση των απειλών από συνθετικά ναρκωτικά** που δρομολογήθηκε από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος, από κοινού με τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ και τα κράτη μέλη, θα συμβάλουν στο έργο του Συνασπισμού για τη βελτίωση της παγκόσμιας ικανότητας επιτήρησης, την ενίσχυση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν από την παρασκευή και τη διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών και για την ανάπτυξη προσεγγίσεων για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών και των βλαβών που προκαλούνται από τα ναρκωτικά. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης τις προσπάθειες των ΗΠΑ για την υποβολή ψηφίσματος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα συνθετικά ναρκωτικά προς έγκριση τον Δεκέμβριο του 2023.

Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει επίσης περαιτέρω ανταλλαγές με την **Κίνα, ιδίως μέσω του διαλόγου της ΕΕ για τα ναρκωτικά**, με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας για την παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και την εκτροπή και διακίνηση πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών και άλλων βασικών χημικών ουσιών για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών. Παράλληλα με τον επόμενο διάλογο ΕΕ-Κίνας για τα ναρκωτικά που θα διεξαχθεί το 2024, η Επιτροπή προτίθεται να επαναλάβει την αμοιβαία διοικητική συνδρομή στο πλαίσιο της **κοινής ομάδας παρακολούθησης ΕΕ-Κίνας για τις πρόδρομες ουσίες** για την ανταλλαγή πληροφοριών. Αυτό θα συμβάλει επίσης στην πρόληψη της εκτροπής πρόδρομων ουσιών και χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται συχνά για την παρασκευή παράνομων ναρκωτικών που αποτελούν αντικείμενο εμπορίας μεταξύ της ΕΕ και της Κίνας.

Δράση 17: Ενίσχυση της επιβολής του νόμου και της δικαστικής συνεργασίας με μη συνεργάσιμες δικαιοδοσίες

Κύριοι παράγοντες: Επιτροπή, κράτη μέλη

Τα σύγχρονα εγκληματικά δίκτυα έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα. Χρησιμοποιούν διεθνείς εμπορικές οδούς για τη διακίνηση κάθε είδους παράνομων εμπορευμάτων και εκμεταλλεύονται

τα κενά μεταξύ των δικαιοδοσιών για την εμπορία ναρκωτικών και την απόκρυψη και νομιμοποίηση των τεράστιων εσόδων τους από εγκληματικές δραστηριότητες⁶⁷. Ταυτόχρονα, οι μη συνεργάσιμες δικαιοδοσίες χρησιμοποιούνται ως ασφαλή καταφύγια από φυγόδικους υψηλής αξίας για να διαφύγουν την έρευνα και τη δίωξη. Επιπλέον, όσοι διαχειρίζονται υπόγεια τραπεζικά συστήματα κρύβονται συνήθως σε χώρες όπου η αστυνομική και δικαστική συνεργασία με την ΕΕ είναι πολύπλοκη και όπου μπορούν να απολαμβάνουν υψηλό βιοτικό επίπεδο.

Πρόσφατες σημαντικές έρευνες, όπως η επιτυχημένη επιχείρηση Desert Light με τη στήριξη της Ευρώπης τον Νοέμβριο του 2022⁶⁸, κατέδειξαν επίσης την **κρίσιμη ανάγκη για αποτελεσματική δικαστική συνεργασία με τρίτες χώρες** προκειμένου να διασφαλιστεί η έκδοση, η δίωξη και η καταδίκη των συλληφθέντων εγκληματιών. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι αρχές επιβολής του νόμου και η δικαστική συνεργασία με τρίτες χώρες. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην έκδοση, στις χρηματοοικονομικές έρευνες και στην ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης εκτός της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της στενής συνεργασίας των αξιωματικών συνδέσμων των κρατών μελών ή της ΕΕ που είναι τοποθετημένοι σε τρίτες χώρες. Για να ενισχυθεί ο συντονισμός, να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της ΕΕ και να βελτιωθεί η συνεργασία με τρίτες χώρες, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας και ανάπτυξης αξιωματικών συνδέσμων επιβολής του νόμου και δικαστικών λειτουργιών της ΕΕ σε βασικές τρίτες χώρες.

Παράλληλα με τη βελτίωση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, είναι επίσης σημαντικό να υπάρχει κοινό νομικό πλαίσιο για την αποτελεσματική συνεργασία στον τομέα του ποινικού δικαίου σε διεθνές επίπεδο. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τρίτες χώρες, τις καλεί να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη των συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα της αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής⁶⁹ για την έκδοση⁷⁰, τη δέσμευση και τη δήμευση⁷¹.

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τρίτες χώρες για τον προσδιορισμό των ζητημάτων που αντιμετωπίζουν επί του παρόντος τα κράτη μέλη ώστε να καταβάλουν κοινές διπλωματικές προσπάθειες για αποτελεσματικότερη συνεργασία σύμφωνη με τα πρότυπα της ΕΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Επιπλέον, η Επιτροπή θα διερευνήσει τη δυνατότητα έναρξης διαπραγματεύσεων για τη σύναψη ειδικών **συμφωνιών της ΕΕ για την έκδοση**, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών.

---

⁶⁷ <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/socta-report>

⁶⁸ <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/heat-rising-european-super-cartel-taken-down-in-six-countries>

⁶⁹ Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή (ETS αριθ. 30), <https://rm.coe.int/16800656ce>

⁷⁰ Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή (ETS αριθ. 24), <https://rm.coe.int/1680064587>

⁷¹ Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το ξέπλυμα, την έρευνα, την κατάσχεση και δήμευση των προϊόντων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (CTS αριθ. 198) <https://rm.coe.int/168008371>.

3.3.Συνεργασία και παροχή στήριξης

Μετά την έγκριση των στρατηγικών της ΕΕ, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι οργανισμοί και τα όργανα της ΕΕ συνεδριάζουν σε τακτική βάση για την οικοδόμηση μιας πολυεπιστημονικής κοινότητας υπευθύνων χάραξης πολιτικής και επαγγελματιών και για τη συμμετοχή σε τακτικό διάλογο. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την εφαρμογή της στρατηγικής για το οργανωμένο έγκλημα και τις δράσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και επιχειρησιακής συνεργασίας και τον προβληματισμό σχετικά με τις μελλοντικές ανάγκες.

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει κινητοποιήσει χρηματοδότηση για τη στήριξη της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος με ειδική χρηματοδότηση της ΕΕ για την περίοδο 2023-2025. Θα διοργανώσει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του **Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας** για διάφορα θέματα, συμπεριλαμβανομένης της διαφθοράς, των ψηφιακών ερευνών και της στήριξης της EMPACT. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα προκηρύξει **πρόσκληση υποβολής προτάσεων για το οργανωμένο έγκλημα συνολικού ύψους 20 εκατ. ευρώ έως το τέλος του 2023.**

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η κλίμακα, η πολυπλοκότητα και οι βίαιες συνέπειες του οργανωμένου εγκλήματος έχουν καταστεί σοβαρή απειλή για την ασφάλεια της ΕΕ. Καθώς οι μέθοδοι των εγκληματικών δικτύων εξελίσσονται όλο και περισσότερο, θα πρέπει να εξελιχθούν εξίσου και οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί η ΕΕ: **πρέπει να ενισχυθεί επείγοντως η αντίδραση της ΕΕ για την εξάρθρωση αυτών των δικτύων.** Ως εκ τούτου, το παρόν έγγραφο καθορίζει τις βασικές δράσεις που απαιτούνται σε επίπεδο ΕΕ για την εντατικοποίηση της καταπολέμησης των εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου και της διακίνησης ναρκωτικών. Οι εργασίες για την πλήρη υλοποίηση των στρατηγικών της ΕΕ για το οργανωμένο έγκλημα και τα ναρκωτικά θα πρέπει να συνεχιστούν με ταχείς ρυθμούς. Η Επιτροπή δεσμεύεται να υλοποιήσει αυτές τις πρόσθετες δράσεις το 2024 και το 2025 σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ.

Κοινοί, ισχυροί και αποτελεσματικοί κανόνες είναι απαραίτητοι για την ενίσχυση των εθνικών μέτρων, καθώς και της ενωσιακής και διεθνούς συνεργασίας για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διακίνησης ναρκωτικών και για την προστασία των θυμάτων αυτών των εγκλημάτων. Η Επιτροπή καλεί το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν** έως το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου την **οδηγία για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων, την αναθεώρηση του κανονισμού Prüm, τους κανόνες για τη διασύνδεση των μητρώων τραπεζικών λογαριασμών, την προτεινόμενη νομοθετική δέσμη για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και το σχέδιο οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση της**

διαφθοράς μέσω του ποινικού δικαίου. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της να συνεργαστεί στενά με τους συννομοθέτες για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διακίνησης ναρκωτικών πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. **Πρέπει να αντεπεξέλθουμε από κοινού τις απειλές που αντιμετωπίζουμε** και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή προτείνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν πλήρως τις προτεραιότητες και τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα που καθορίζονται στον παρόντα χάρτη πορείας.